

Lokal erhvervsmåling i Vordingborg Kommune

– Erhvervspræstationer og –vilkår
Oktober, 2021

1. Introduktion til lokal erhvervsmåling

3

2. Erhvervsspecialisering i Vordingborg Kommune

8

3. Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer

14

4. Vækstvilkår i Vordingborg Kommune

23

IRIS GROUP

CHRISTIANS BRYGGE 28, 1. SAL

DK-1559 KØBENHAVN V

IRISGROUP@IRISGROUP.DK

WWW.IRISGROUP.DK

1. Introduktion til lokal erhvervsmåling

I de kommende år står Vordingborg Kommune over for en række udfordringer, der vil påvirke kommunens økonomi og virksomhedernes udviklingsmuligheder. Fx peger fremskrivninger på, at andelen af ældre vil vokse, mens skattegrundlaget udfordres af, at flere skatteborgere forventes at flytte fra kommunen.

Samtidig peger Dansk Industris erhvervsklimamåling på, at de lokale virksomheder ikke opfatter de lokale vækstvilkår som attraktive i Vordingborg Kommune.

Omvendt står virksomhederne i Vordingborg Kommune overfor en række udviklingsmuligheder. Fx giver etableringen af Femern-forbindelsen vækstmuligheder for kommunens mange bygge- og anlægsvirksomheder samtidig med, at vejen til det tyske marked kan blive nemmere for virksomheder med eksportpotentiale. Forbindelsen vil også styrke Vordingborg Kommunes infrastruktur og gøre det nemmere at tiltrække virksomheder til kommunen.

Samtidig vil opførelsen af havvindmølleparken på Kriegers Flak og Vordingborg Biofuel på Vordingborg Havn skabe et godt udgangspunkt for udvikling af den grønne sektor.

På den baggrund har Vordingborg Erhvervsforening udarbejdet en fremtidsorienteret helhedsplan "Erhvervsmasterplan 2030". Planen skal sikre, at der skabes de bedste udviklingsmuligheder for kommunens borgere og virksomheder frem mod 2030.

Formålet med denne analyse og måling er at etablere et nulpunkt, som udviklingen i Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer kan holdes op mod. Målingen belyser:

- 1) Udviklingen i kommunens erhvervsstruktur.
- 2) De aktuelle erhvervspræstationer i Vordingborg Kommune, fx i form af udvikling i private arbejdspladser, iværksætteraktivitet, andel vækstvirksomheder, mv.
- 3) Kvaliteten af lokale rammebetingelser på udvalgte områder.

Analysen baserer sig primært på data fra Danmarks Statistik frem til og med 2019, men den inddrager også data fra forskellige myndigheder og Dansk Industri. Analysen følges op af løbende målinger i de kommende år, så udviklingen i erhvervspræstationerne kan følges tæt.

I analysen sammenlignes Vordingborg Kommune med Faxe Kommune, Guldborgsund Kommune og Næstved Kommune (de tre kommuner kaldes i analysen "sammenligningskommunerne") samt Region Sjælland og hele landet.

Sammenfatning - Erhvervsspecialisering

5

Lokalt orienterede erhverv dominerer i Vordingborg Kommune

Analysen viser, at erhvervslivet i Vordingborg Kommune i udpræget grad domineres af erhverv, der typisk orienterer sig mod det lokale marked. Det ses blandt ved, at bygge- og anlægssektoren og privat velfærdsservice (fx private plejehjem) står for en markant højere andel af den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune end i resten af landet.

De lokalt orienterede erhverv har også drevet væksten i private jobs og virksomheder i kommunen de seneste år. Fx er langt hovedparten af den jobvækst, Vordingborg Kommune har oplevet siden 2016, sket inden for bygge & anlæg, detailhandel og private velfærdsinstitutioner.

Vordingborg Kommunes erhvervsspecialisering kan også aflæses i den rolle, som udenlandsk ejede virksomheder spiller. Analysen viser nemlig, at de udenlandske virksomheder siden 2012 har stået for en markant mindre andel af den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune sammenlignet med resten af landet.

Udvalgte resultater fra analysen

I 2019 stod bygge- og anlægssektoren for 15 pct. af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune, hvilket er en noget større andel end i resten af landet.

Fire servicebrancher (velfærdsservice, videnservice, operationel service og oplevelseserhverv) udgør tilsammen ca. 39 pct. af Vordingborg Kommunes ca. 8.500 private fuldtidsjobs i 2019.

Branchen private velfærdsinstitutioner har en høj specialiseringsgrad på 3,0 i 2019 – hvilket svarer til, at branchen fylder tre gange så meget i Vordingborg Kommune som i en gennemsnitskommune.

Fra 2016-19 voksede beskæftigelsen i bygge & anlæg, detailhandel og private velfærdsinstitutioner tilsammen med knap 650 fuldtidsjobs.

Fra 2016-19 steg antallet af private virksomheder i Vordingborg Kommune med ca. 50 virksomheder, hvilket svarer til en stigning på 2 pct.

I Vordingborg Kommune stod de udenlandsk ejede virksomheder for ca. 8 pct. af den private beskæftigelse i perioden 2016-18, mens de på landsplan stod for ca. 18 pct.

Fremgang i Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer

Analysen belyser også udviklingen i Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer holdt op mod udviklingen i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Erhvervspræstationer omfatter eksempelvis udviklingen i den private beskæftigelse, tilgangen af nye virksomheder, og hvordan eksisterende virksomheder klarer sig i forhold til eksport, vækst, investeringer, mv.

I de seneste år er Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer forbedret en smule på flere områder. Forbedringerne i erhvervspræstationer ligger primært i, at den private beskæftigelse og erhvervsindkomsten er vokset siden 2016. Analysen viser i den sammenhæng, at særligt jobvæksten har været mere markant i Vordingborg Kommune end i nabokommunerne og i resten af landet.

Vordingborg Kommune halter efter nabokommunerne på flere områder

Analysen viser dog også, at Vordingborg Kommune halter et stykke efter de tre andre sydsjællandske kommuner, regionen og hele landet på flere centrale områder. Det gælder i forhold til iværksætteri, andel vækstvirksomheder samt virksomheder med eksport. Samtidig er eksportværdien lavere blandt eksporterende virksomheder end i andre kommuner.

En stor del af de forholdsvis beskedne erhvervspræstationer kan formentlig tilskrives kommunens erhvervsstruktur og det forhold, at kommunen kun har få store, internationalt orienterede virksomheder.

Analysen peger dog også på fremgang i de private investeringer blandt virksomheder i Vordingborg Kommune.

Samlet viser analysen små tegn på forbedringer. Men de mere grundlæggende erhvervspræstationer har fortsat "negativt fortegn", når Vordingborg Kommune sammenlignes med resten af regionen og landet.

Udvalgte resultater fra analysen

Fra 2016-19 voksede den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune med 8 pct. – svarende til 620 flere fuldtidsjobs.

I 2019 lå gennemsnitsindkomsten i Vordingborg Kommune på 307.000 kr. I sammenligningskommunerne var det samme tal 322.000 kr., mens gennemsnitsindkomsten på landsplan var 349.000 kr.

I perioden 2018-19 udgjorde virksomhedernes nettoinvesteringer 83.000 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget i Vordingborg Kommune. Det svarer til regionsgennemsnittet.

I Vordingborg Kommune er henholdsvis 4 pct. og 11 pct. af virksomhederne vækst- og eksportvirksomheder. Andelen af vækstvirksomheder er faldet lidt de seneste år.

Iværksættervirksomhederne udgjorde omkring 13 pct. af virksomhederne i Vordingborg Kommune, mens de på landsplan udgjorde 15 pct. i 2019. Samtidig er jobskabelsen i de nye virksomheder faldet fra 2,6 til 1,6 fuldtidsjobs de seneste fire år i Vordingborg Kommune.

I 2019 eksporterede virksomhederne i Vordingborg Kommune i gennemsnit for 6 mio. kr. Til sammenligning eksporterede virksomheder i regionen og på landsplan for hhv. 14 mio. kr. og 26 mio. kr. i 2019.

Vordingborg Kommune ligger i bunden på DI's seneste erhvervsklimamåling

De lokale vækstvilkår er en vigtig forudsætning for erhvervslivets vækst og udvikling i landets kommuner. Analysen belyser derfor også udviklingen i en række vækstvilkår i Vordingborg Kommune.

Rapporten gengiver indledningsvist resultatet af Dansk Industris (DI) seneste erhvervsklimamåling, der tyder på, at Vordingborg Kommune halter efter nabokommuner og resten af landet – især når det gælder adgang til arbejdskraft og kommunens erhvervsrettede services.

Lav andel af højtuddannede i Vordingborg Kommune

Udover de generelle vækstvilkår, der belyses i DI's måling, stiller analysen også skarpt på en række forhold vedrørende virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den sammenhæng viser analysen, at arbejdsstyrken i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne er karakteriseret ved en overvægt af ufaglærte og faglærte. Samtidig udgør andelen af personer med en lang videregående uddannelse en markant lavere andel i de sydsjællandske kommuner end på landsplan.

Analysen viser dog også, at pendlingen og tilflytningen til Vordingborg Kommune bidrager til at reducere efterslæbet af højtuddannede i kommunens arbejdsstyrke.

Den udenlandske arbejdskraft udgør en beskedent andel af de beskæftigede i det private erhvervsliv i både Vordingborg Kommune og nabokommunerne. Det er formentlig udtryk for, at lokalt orienterede erhverv fylder meget i Vordingborg Kommune og i nabokommunerne.

Udvalgte resultater fra analysen

Vordingborg Kommune er placeret som nummer 83 ud af 93 kommuner på DI's seneste måling over lokale erhvervsvilkår.

To tredjedele af arbejdsstyrken i Vordingborg Kommune er enten faglært eller ufaglært, hvilket er noget højere end på landsplan, mens 6 pct. har en lang videregående uddannelse.

I perioden 2016-19 havde 36 pct. af Vordingborg Kommunes indpendlere en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Blandt udpendlerne havde 26 pct. en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

I perioden 2016-19 havde omkring 7 pct. af Vordingborg Kommunes tilflyttere en lang videregående uddannelse mod 5 pct. af kommunens fraflyttere.

I 2019 udgjorde den udenlandske arbejdskraft ca. 7 pct. af den samlede private beskæftigelse i Vordingborg Kommune, mens den på landsplan udgjorde den 11 pct.

Godt 10 pct. af Vordingborg Kommunes arbejdsstyrke deltog i voksen- og efteruddannelse i 2018-19. Det er en tilbagegang på 1,3 pct. point i forhold til 2016-17.

I de seneste fire år er karaktergennemsnittet ved folkeskolens 9. klasses afgangseksamen i Vordingborg Kommune vokset fra 6,7 til 6,8. I samme periode har landsgennemsnittet ligget stabilt omkring 7,4.

2. Erhvervsspecialisering i Vordingborg Kommune

Dette afsnit fokuserer på Vordingborg Kommunes erhvervsmæssige specialisering. Det vil sige hvilke brancher og sektorer, der fylder meget eller lidt i kommunen, samt hvordan udviklingen har været i de senere år. Afsnittet kigger også på, hvor meget de enkelte erhverv og udenlandske virksomheder fylder i Vordingborg Kommune sammenlignet med nabokommunerne og resten af landet.

Et godt indblik i erhvervsspecialiseringen er et vigtigt grundlag for den lokale erhvervspolitik. Det giver bl.a. grundlag for at vurdere, hvor kommunen har særlige potentialer eller udfordringer, som måske skal have særlig opmærksomhed i erhvervspolitikken. Det giver også et billede af, om den private værdiskabelse er koncentreret på få eller mange brancher.

Kapitlet viser, at:

- Erhvervsstrukturen i Vordingborg Kommune er koncentreret omkring lokalt orienterede erhverv, fx detailhandel samt bygge & anlæg.
- Velfærdsservice, vidensservice, operationel service og oplevelseserhverv udgør tilsammen ca. 39 pct. af Vordingborg Kommunes ca. 8.500 private fuldtidsjobs.
- Bygge- og anlægssektoren står for 15 pct. af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune, hvilket er en noget større andel end i resten af landet.
- Fra 2016-19 voksede beskæftigelsen i bygge & anlæg, detailhandel og private velfærdsinstitutioner tilsammen med knap 650 fuldtidsjobs.
- Udenlandsk ejede virksomheder spiller en mindre rolle for den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune sammenlignet med andre kommuner.

Vordingborg Kommune har en høj andel af beskæftigede inden for service samt bygge & anlæg

I 2019 udgjorde den private beskæftigelse godt 8.500 fuldtidsjobs i Vordingborg Kommune. De fleste jobs (39 pct.) ligger inden for servicesektoren¹. Som det fremgår af figurene neden for, udgør service en noget større andel af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune end i sammenligningskommunerne, men den svarer nogenlunde til landsgennemsnittet.

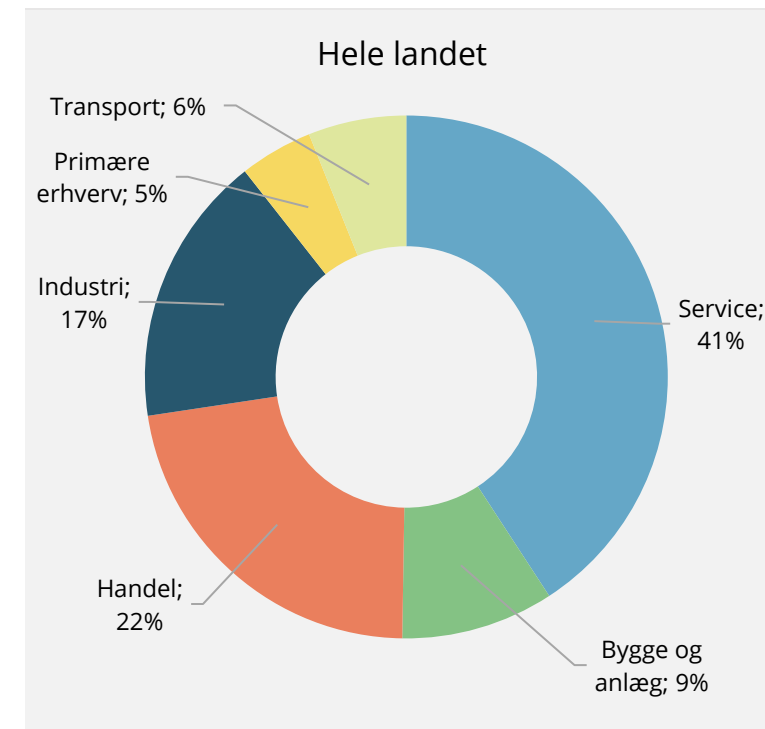
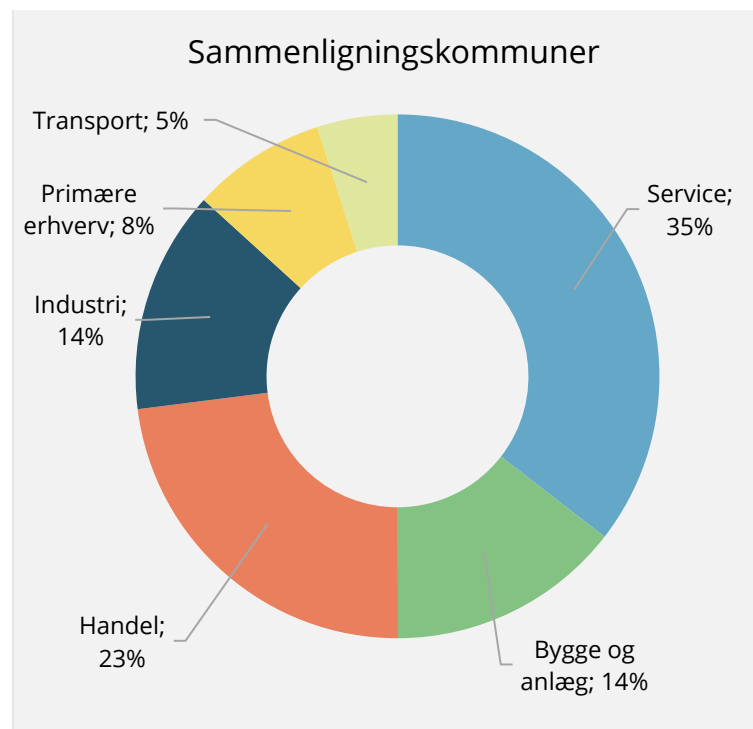
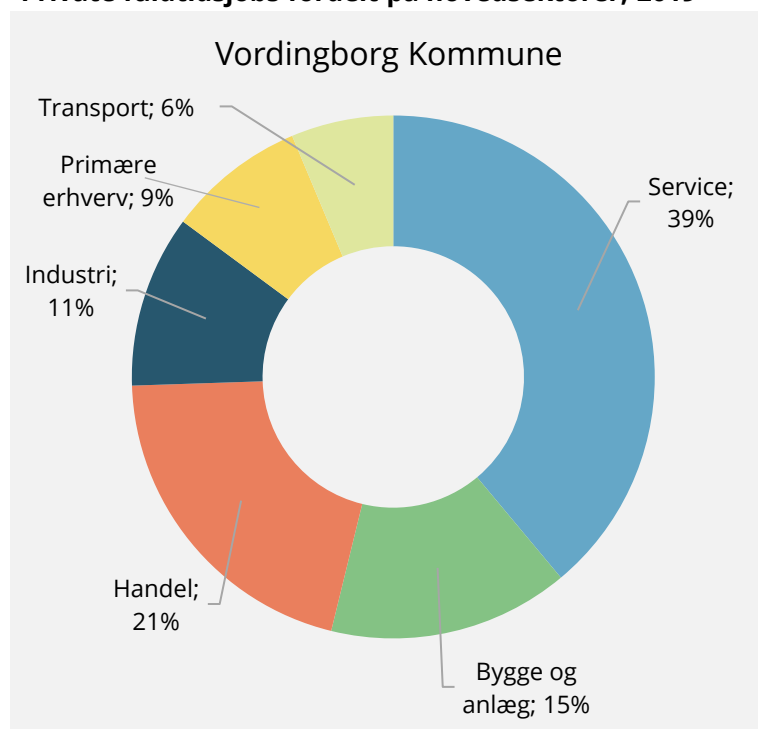
Godt en femtedel af den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune ligger inden for handel, som dermed er den anden største sektor i kommunen. Tilsvarende billede ses i sammenligningskommunerne og på landsplan.

Bygge- og anlægssektoren, som typisk orienterer sig mod det lokale marked, udgør en større andel af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne end på landsplan.

I Vordingborg Kommune udgør industrien, og dermed de mere internationalt orienterede brancher, en mindre andel af beskæftigelsen end i nabokommunerne og hele landet. I 2019 udgjorde industrien ca. 11 pct. af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune mod 14 og 17 pct. i sammenligningskommunerne og på landsplan.

1. Servicesektoren består af fire overordnede servicebrancher: velfærdsservice, vidensservice og operationel service samt oplevelseserhverv.

Private fuldtidsjobs fordelt på hovedsektorer, 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Fuldtidsjobs er opgjort som årsværk på baggrund af arbejdsstedernes placering.

Velfærdsservice dominerer servicesektoren i Vordingborg Kommune

10

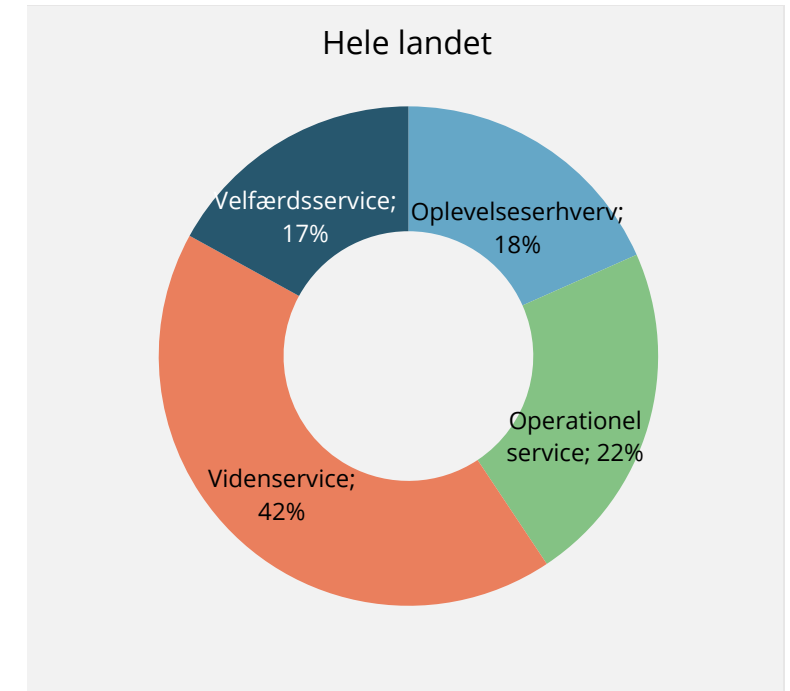
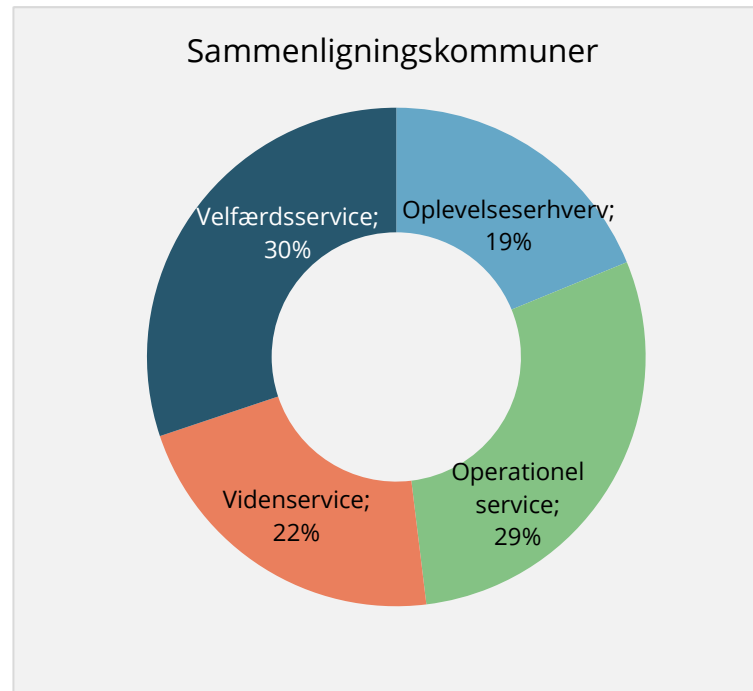
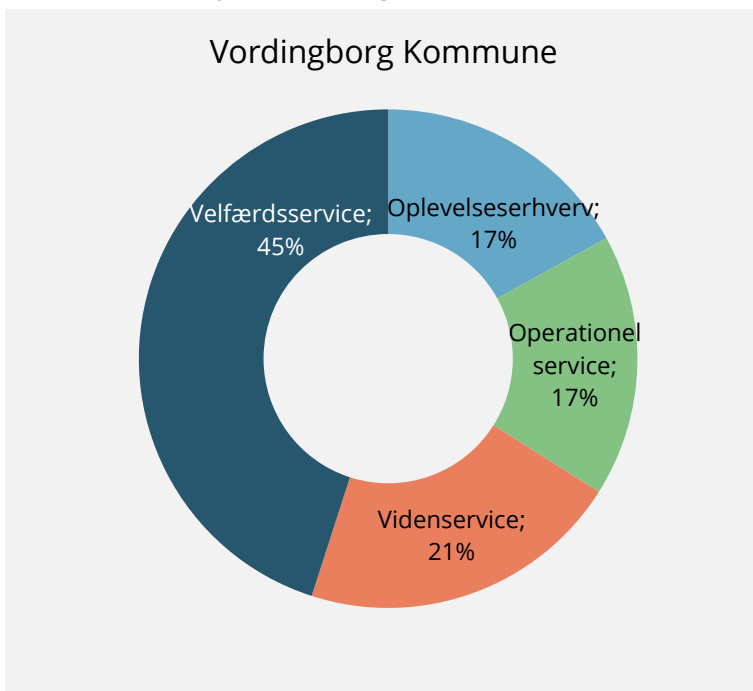
Servicesektoren er, beskæftigelsesmæssigt set, den største sektor i de sydsjællandske kommuner og på landsplan, jf. forrige slide. For at give et mere detaljeret indblik i servicesektoren har vi i figuren nedenfor opdelt beskæftigelsen i servicesektoren i fire servicebrancher (velfærdsservice, vidensservice, operationel service og oplevelseserhverv).

I Vordingborg Kommune er velfærdsservice den største af de fire servicebrancher. Velfærdsservice (fx private plejehjem, privatskoler og fysioterapeuter) udgør knap halvdelen eller ca. 1.500 årsværk af servicesektorens beskæftigelse i Vordingborg Kommune. I sammenligningskommunerne og på landsplan udgør velfærdsservice hhv. 30 pct. og 17 pct. af den samlede beskæftigelse i servicesektoren.

De mere videntunge serviceområder fylder væsentlig mere på landsplan end i de sydsjællandske kommuner. I Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne står vidensservicebrancherne (fx rådgivende ingeniørvirksomheder og reklamevirksomheder) for godt en femtedel af servicesektorens samlede beskæftigelse mod 42 pct. på landsplan.

Oplevelseserhvervene (fx restauranter og hoteller) og operationel service (fx kantinedrift og rengøring) udgør hver 17 pct. af servicesektoren i Vordingborg Kommune. Oplevelseserhvervenes beskæftigelsesandel svarer til niveauet i sammenligningskommunerne og i hele landet, mens andelen er noget lavere for operationel service.

Private fuldtidsjobs fordelt på servicebrancher, 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Fuldtidsjobs er opgjort som årsværk på baggrund af arbejdsstedernes placering.

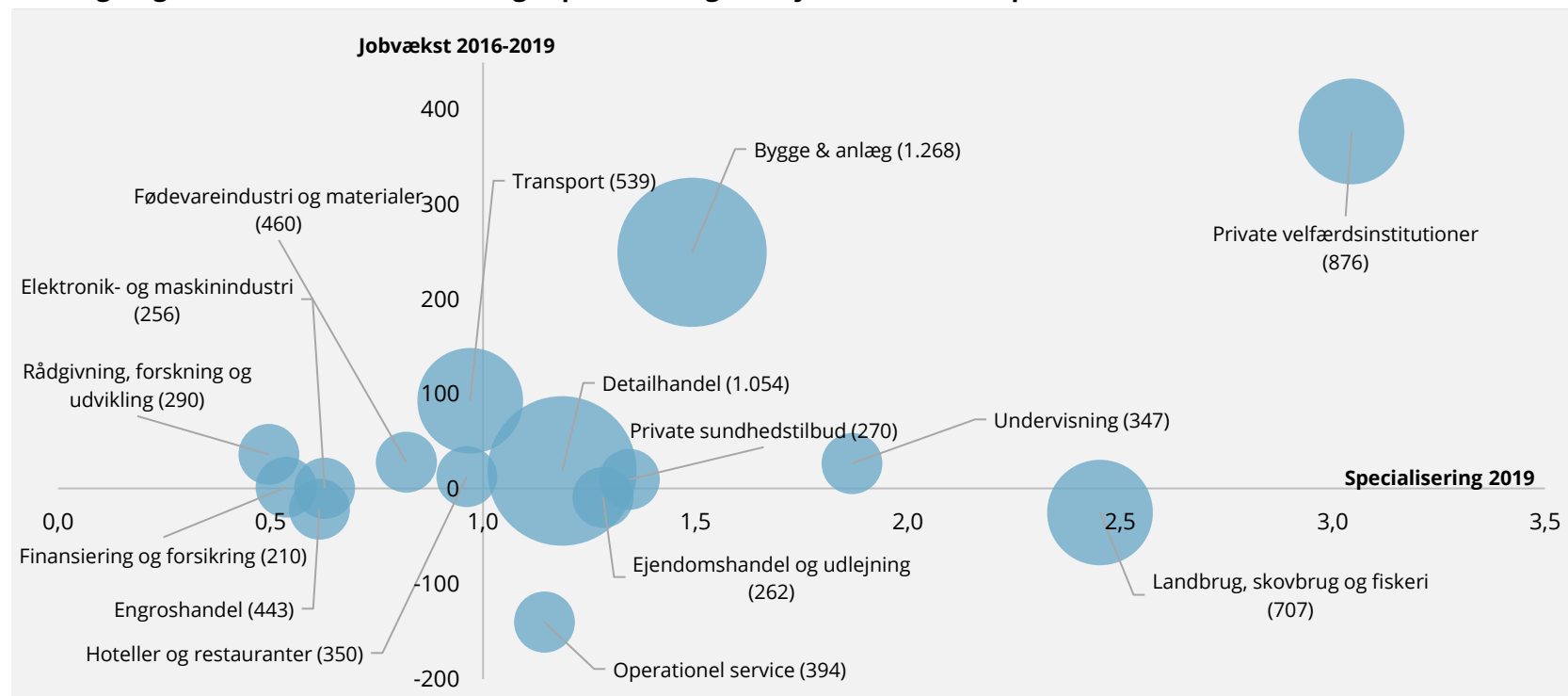
Erhvervsstrukturen i Vordingborg Kommune er domineret af lokalt orienterede erhverv

Figuren neden for går et spadestik dybere og viser erhvervsstrukturen på et mere detaljeret brancheniveau. Den viser, at erhvervsstrukturen er koncentreret om brancher, der primært orienterer sig mod det lokale marked. Det illustreres ved de tre største brancher (bygge & anlæg, detailhandel og private velfærdsinstitutioner), der tilsammen beskæftigede 3.200 jobs eller godt en tredjedel af Vordingborg Kommunes samlede beskæftigelse i 2019. De tre brancher har også stor betydning for jobvæksten i Vordingborg Kommune. Fra 2016-19 voksede beskæftigelsen i de tre brancher med knap 650 fuldtidsjobs svarende til 75 pct. af den samlede jobskabelse i kommunen.

Bygge- og anlægsbranchen er beskæftigelsesmæssigt den største i Vordingborg Kommune og har en forholdsvis høj specialiseringsgrad. Branchen har også oplevet betydelig vækst siden 2016. Branchen privat velfærdsservice, der fx omfatter private pleje- og behandlingshjem, har tillige en høj specialiseringsgrad på 3,0 i 2019 – hvilket svarer til, at branchen fylder tre gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Erhvervsstrukturen i Vordingborg Kommune er også karakteriseret ved, at industri og videnbaserede erhverv som rådgivning og finansiering fylder relativt lidt, om end også disse erhverv har oplevet en mindre vækst siden 2016. Operationel service (fx rengøring og rejsebureauer) har haft den største tilbagegang i beskæftigelsen.

Vordingborg Kommunes erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst fordelt på brancher, 2016-2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figuren viser Vordingborg Kommunes erhvervsmæssige specialisering for kommunens 15 største brancher (målt på beskæftigelse). Branchernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver branche målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2019. Antal årsværk er angivet i parentes.
- Placeringen langs figurens x-akse viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af Vordingborg Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2016-19. Det vil sige, om branchen har haft vækst eller tilbagegang frem til coronakrisen.

Bygge- og anlægsbranchen har haft den største fremgang i virksomhedsbestanden i Vordingborg Kommune

I 2019 var der knap 2.400 private virksomheder i Vordingborg Kommune.

Virksomhederne er især koncentreret inden for bygge & anlæg, primære erhverv (landbrug etc.) og detailhandel, som beskæftigelsesmæssigt også er blandt de største brancher i kommunen.

Tilsammen består de tre brancher af knap 1.000 virksomheder, hvilket svarer til godt 40 pct. af den samlede virksomhedsbestand i 2019.

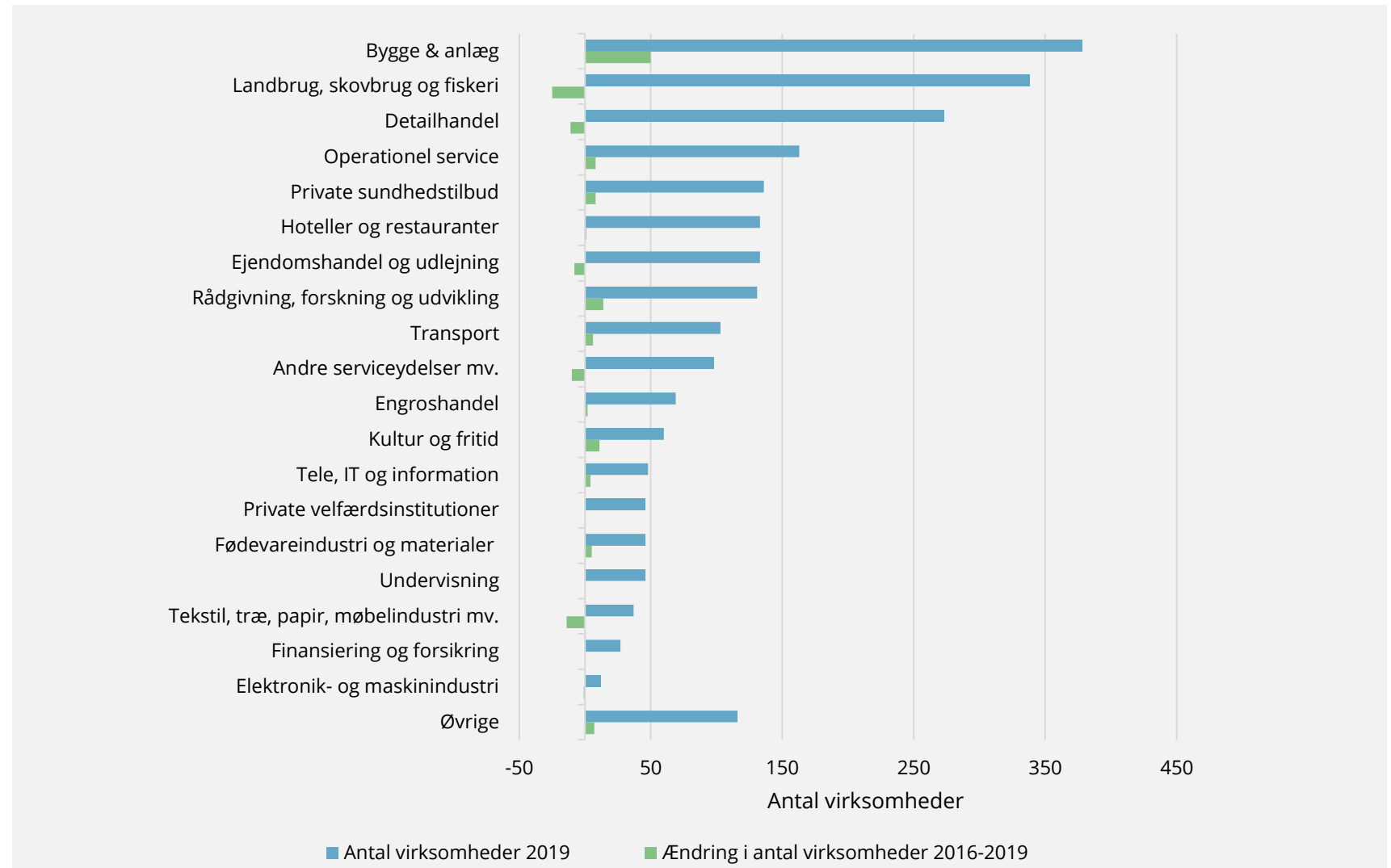
Fra 2016-19 er der netto kommet 48 flere virksomheder i Vordingborg Kommune. Det svarer til en stigning på ca. 2 pct. På landsplan er antallet af virksomheder til sammenligning vokset med ca. 3 pct. i samme periode.

Den største fremgang har fundet sted inden for bygge & anlæg, som er vokset med 50 virksomheder, eller 15 pct., siden 2016.

Den største tilbagegang er sket inden for landbrug, skovbrug og fiskeri, hvor der er 25 færre virksomheder i 2019 end tre år tidligere. Det svarer til en tilbagegang på ca. 16 pct.

Generelt er ændringerne dog forholdsvis beskedne i den viste periode.

Udviklingen i antal private virksomheder (arbejdssteder) i Vordingborg Kommune opdelt på brancher, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Virksomheder er opgjort som antallet af arbejdssteder for virksomheder med mindst 0,5 årsværk. Derudover er der kun medtaget arbejdssteder for private virksomheder og non-profit organisationer. Øvrige er en sammenlægning af brancherne reklame & øvrig erhvervsservice, metalindustri, forlag, tv & radio, råstof, energi & forsyning samt virksomheder med uoplyst aktivitet.

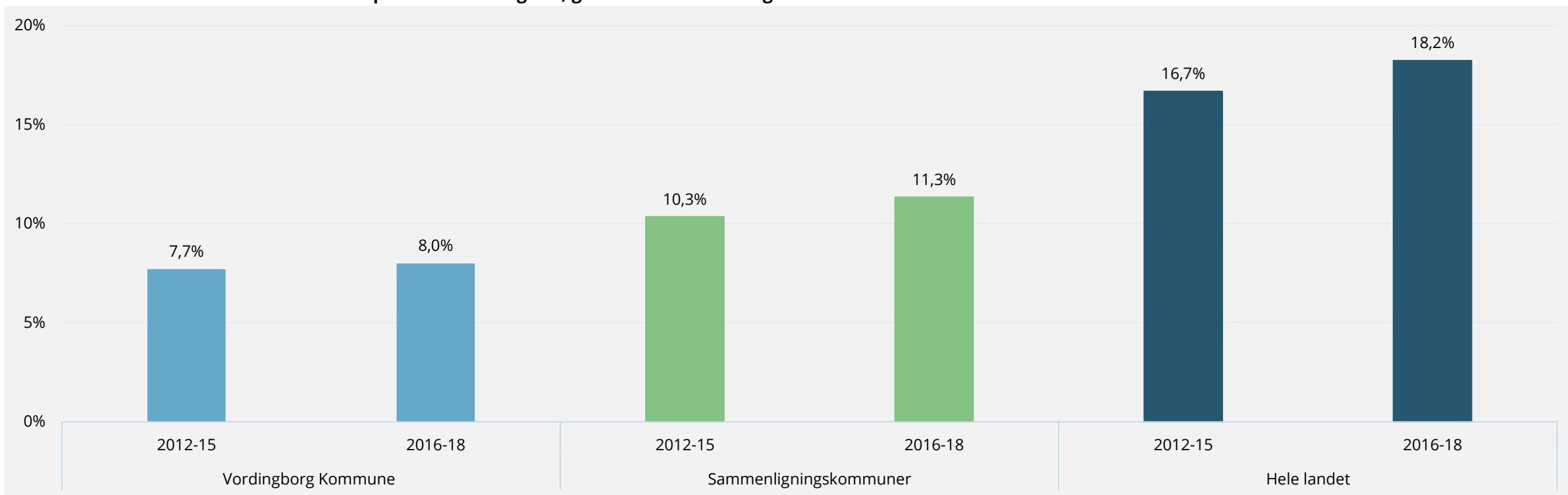
Udenlandske virksomheder står for en mindre andel af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune

For at tegne et billede af, hvor internationalt orienteret erhvervslivet er i Vordingborg Kommune, har vi undersøgt, hvilken betydning udenlandsk ejede virksomheder har for beskæftigelsen i kommunen – holdt op mod sammenligningskommunerne og hele landet.

Som det fremgår af figuren, udgør de udenlandske virksomheder en beskeden andel af beskæftigelsen i Vordingborg Kommune. Siden 2012 har de udenlandske virksomheder stået for omkring 8 pct. af den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune, mens de i sammenligningskommunerne og i hele landet har stået for en noget højere andel. I perioden 2016-18 stod de udenlandsk ejede virksomheder for godt 11 pct. og 18 pct. af den private beskæftigelse i hhv. sammenligningskommunerne og hele landet. Forskellene kan formentlig tilskrives, at industri og andre internationalt konkurrerende erhverv, som tidligere vist, fylder væsentligt mindre i Vordingborg Kommune end i resten af landet.

Siden 2012 har de udenlandske virksomheder stået for en nogenlunde konstant andel af den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune, mens deres andel er vokset svagt i de andre kommuner og på landsplan.

Udenlandske virksomheders andel af den private beskæftigelse, gennemsnit 2012-15 og 2016-18

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Opgjort på arbejdssteder og beskæftigede personer. Arbejdsstedernes nationalitet er baseret på virksomhedernes ejerskabsforhold.

3. Vordingborg Kommunes erhvervspræstationer

Dette afsnit indeholder en række nøgleindikatorer, der på forskellig vis belyser de lokale erhvervspræstationer i Vordingborg Kommune. Det gælder fx udviklingen i den private beskæftigelse, tilgangen af nye virksomheder, og hvordan eksisterende virksomheder klarer sig i forhold til eksport, vækst, investeringer, mv.

Afsnittet viser, at:

- Fra 2016-19 voksede den private beskæftigelse i Vordingborg Kommune med 8 pct. – svarende til 620 flere fuldtidsjobs.
- Der er relativt få iværksættere i Vordingborg Kommune. Samtidig er jobskabelsen i de nye virksomheder faldet lidt de seneste fire år.
- Vordingborg Kommune har en lav andel af vækstvirksomheder og eksportvirksomheder.
- Eksportværdien er lavere i Vordingborg Kommune end på regions- og landsplan, hvilket bl.a. kan tilskrives kommunens erhvervsstruktur.
- I perioden 2018-19 udgjorde virksomhedernes nettoinvesteringer 83.000 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget i Vordingborg Kommune. Det svarer til regionsgennemsnittet.

Sidst i afsnittet vises et par indikatorer, der giver et billede af det samlede velstands- og indkomstniveau i Vordingborg Kommune.

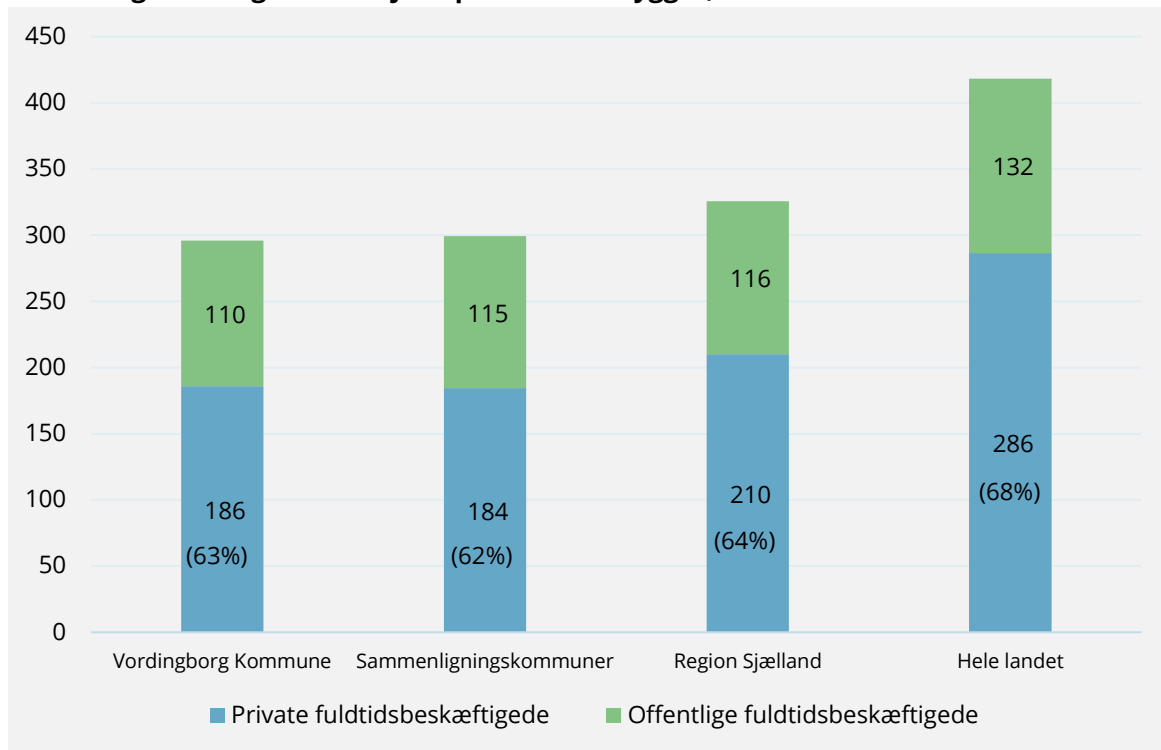
Den private beskæftigelse er vokset mere i Vordingborg Kommune end i nabokommunerne

Omfanget af private jobs i kommunerne er en af flere indikatorer for de lokale erhvervspræstationer. Figuren til venstre viser, at Vordingborg Kommunes offentlige og private arbejdspladser samlet beskæftigede knap 300 fuldtidspersoner pr. 1.000 indbyggere i 2019. Dermed var antallet af jobs i Vordingborg Kommune samlet på niveau med sammenligningskommunerne. Antallet af arbejdspladser i Region Sjælland og hele landet var dog noget højere, hhv. ca. 330 og 420 fuldtidsjobs per 1.000 indbyggere.

Den private sektor udgør en mindre andel af den samlede beskæftigelse i Vordingborg Kommune end på landsplan. I 2019 var ca. 63 pct. af alle fuldtidsjobs i Vordingborg Kommune beskæftiget i den private sektor, mens det tilsvarende tal var 68 pct. for hele landet.

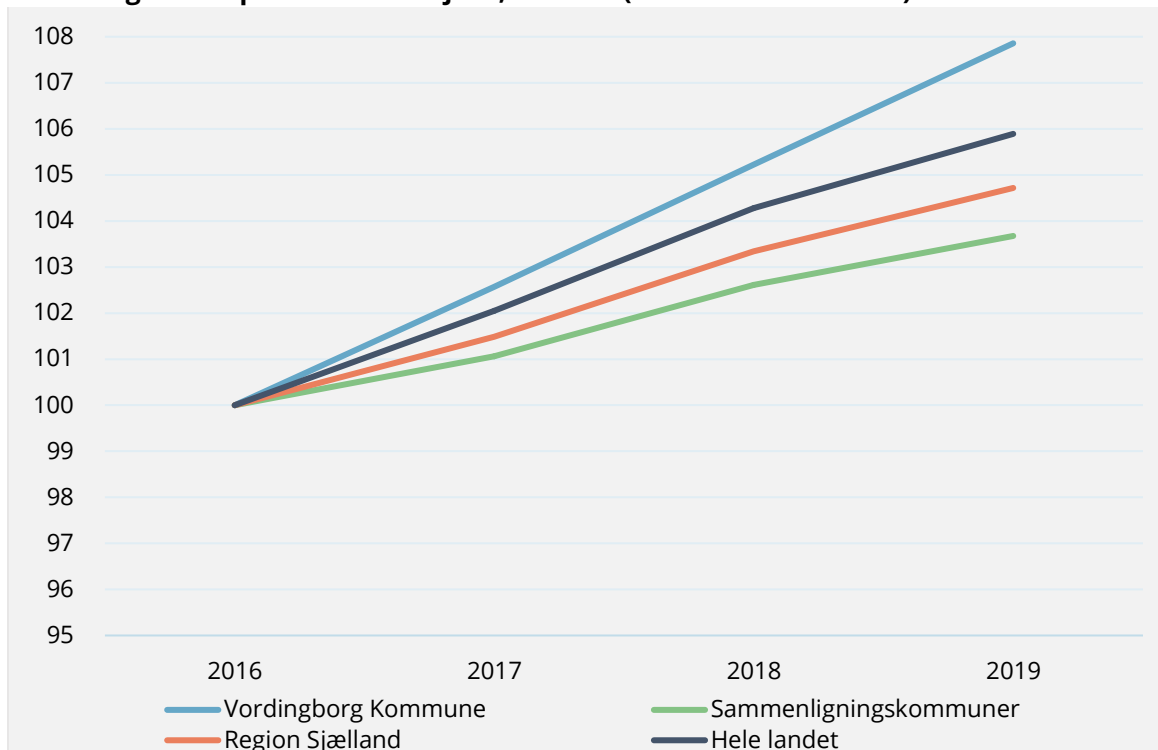
Fra 2016-19 voksede antallet af private fuldtidsjobs i Vordingborg Kommune dog med ca. 8 pct., jf. figuren til højre. Det er noget højere end i sammenligningskommunerne og resten af landet, hvor antallet af private jobs voksede med 4-6 pct. Den relativt store jobvækst i Vordingborg Kommune skyldes primært væksten inden for bygge & anlæg og private velfærdsinstitutioner, jf. afsnit 2.

Private og offentlige fuldtidsjobs pr. 1.000 indbygger, 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Andelen af den private beskæftigelse er angivet i parentes.

Udvikling i antal private fuldtidsjobs, 2016-19 (indekseret 2016=100)

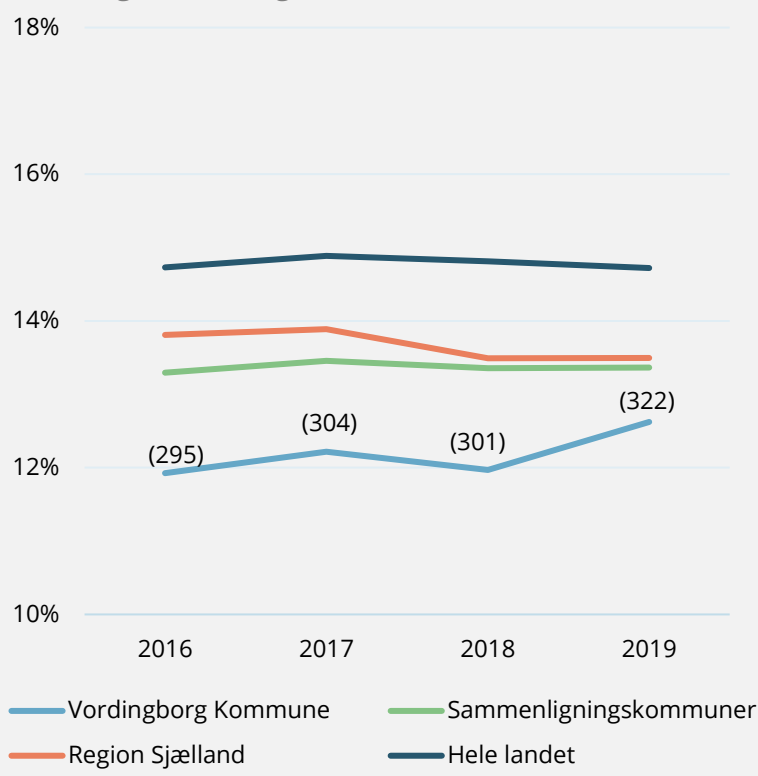
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Der skabes færre nye virksomheder i Vordingborg Kommune end i sammenligningskommunerne

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet. Figuren til venstre viser udviklingen i etableringsraten (andel virksomheder, der er under tre år gamle) fra 2016-19. I hele perioden har etableringsraten i Vordingborg Kommune ligget på et lavere niveau end i sammenligningskommunerne og resten af landet. Siden 2016 er antallet af nye virksomheder dog vokset i Vordingborg Kommune. Det har medført, at etableringsraten i kommunen er vokset svagt fra 12 pct. til 13 pct. og har nærmet sig sammenligningskommunerne. I Vordingborg Kommune og i resten af landet er over halvdelen af iværksættervirksomhederne i live tre år efter, de blev etableret, jf. den midterste figur. Fra 2016-19 har overlevelseshraten været højere i Vordingborg Kommune (53-61 pct.) end i sammenligningskommunerne (51-58 pct.).

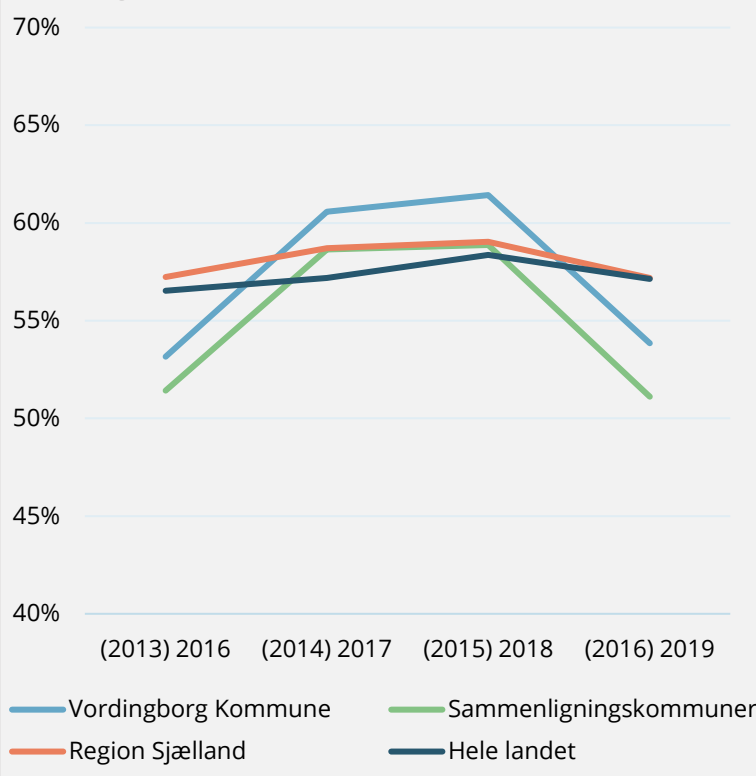
Tabellen til højre viser den gennemsnitlige beskæftigelse tre år efter etablering (jobskabelse) for nye virksomheder etableret i hhv. 2013-14 og 2015-16. Forskellene i jobskabelsen på tværs af kommuner, region og hele landet er meget beskedne. Jobskabelsen er faldet en anelse mellem de to perioder. Det har medført, at Vordingborg Kommune er gået fra at have den højeste jobskabelse i nye virksomheder i 2013-14 til at ligge på niveau med sammenligningskommunerne i 2015-16.

Udvikling i etableringsraten, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Antallet af iværksættervirksomheder under tre år i Vordingborg Kommune er angivet i parentes.

Udvikling i overlevelseshraten, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomhedernes etableringsår er angivet i parentes.

Gennemsnitlig antal ansatte (jobskabelse) i nye virksomheder tre år efter etablering

	Virksomheder etableret 2013-14	Virksomheder etableret 2015-16
Vordingborg Kommune	2,6	1,6
Sammenligningskommuner	2,2	1,6
Region Sjælland	2,2	1,8
Hele landet	2,2	2,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Jobskabelsen er opgjort som det gennemsnitlige antal årsværk pr. iværksættervirksomhed tre år efter, de blev etableret

Dette slide beskriver udviklingen i iværksætteraktiviteten i de sydsjællandske kommuner og på regions- og landsplan. Aktiviteten måles på tre indikatorer:

- **Etableringsraten** er opgjort som andelen af alle virksomheder, der er under tre år gammel.
- **Overlevelseshraten** er opgjort som andelen af virksomheder, der i live tre år efter, de blev etableret.
- **Jobskabelsen** er opgjort som det gennemsnitlige antal årsværk pr. iværksættervirksomhed tre år efter, de blev etableret. Omfatter kun virksomheder, der er i live efter tre år.

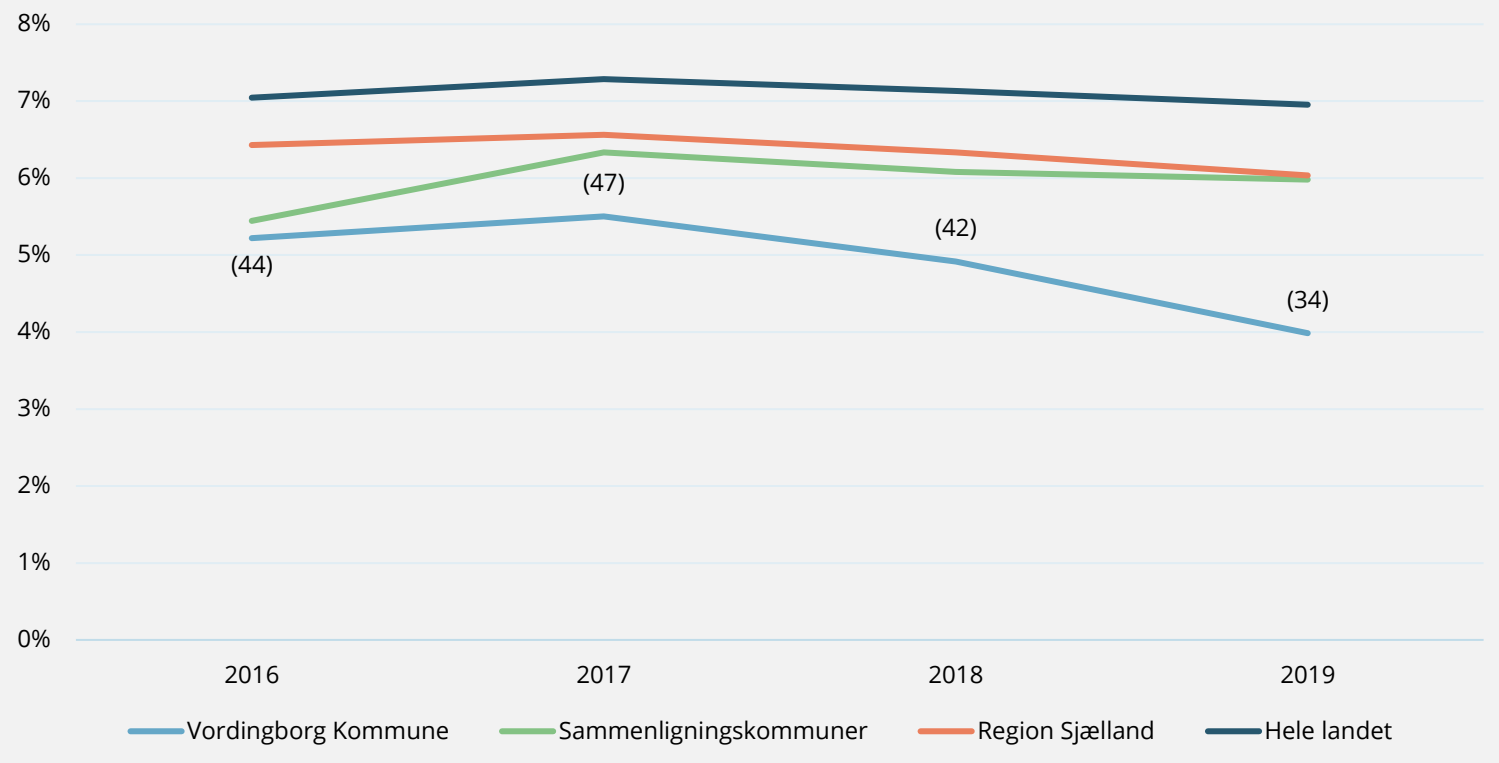
Indikatorerne er opgjort på baggrund af Danmarks Statistiks iværksætterdatabase.

Lav og faldende andel vækstvirksomheder i Vordingborg Kommune

Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2016-19. I 2016 var godt 5 pct. af virksomhederne i både Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne vækstvirksomheder. Men i de efterfølgende år er andelen af vækstvirksomheder faldet til 4 pct. i Vordingborg Kommune, mens andelen er vokset til 6 pct. i sammenligningskommunerne. I hele perioden har andelen af vækstvirksomheder i Vordingborg Kommune været væsentligt lavere end på landsplan.

Figuren til højre giver et overblik over, hvordan vækstvirksomhederne fordeler sig på hovedsektorer i 2019. I Vordingborg Kommune kommer over halvdelen af vækstvirksomhederne fra de lokalt orienterede sektorer bygge & anlæg og handel. Samme billede tegner sig for sammenligningskommunerne. De primære erhverv og industrien spiller omvendt en markant mindre rolle i Vordingborg Kommune end i de øvrige kommuner. I Vordingborg Kommune kommer godt hver tiende vækstvirksomhed fra de primære erhverv eller industrien, mens det i sammenligningskommunerne er hver femte vækstvirksomhed.

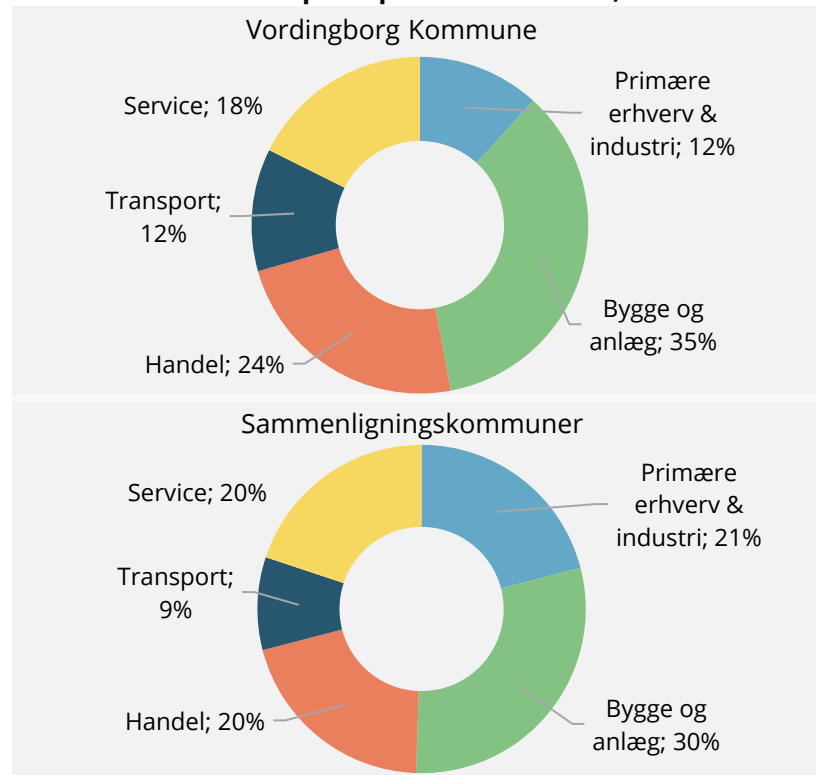
Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. Vækstvirksomheder er opgjort for internationalt konkurrerende erhverv. Antal vækstvirksomheder i Vordingborg Kommune er angivet i parentes.

Vækstvirksomheder opdelt på hovedsektorer, 2019

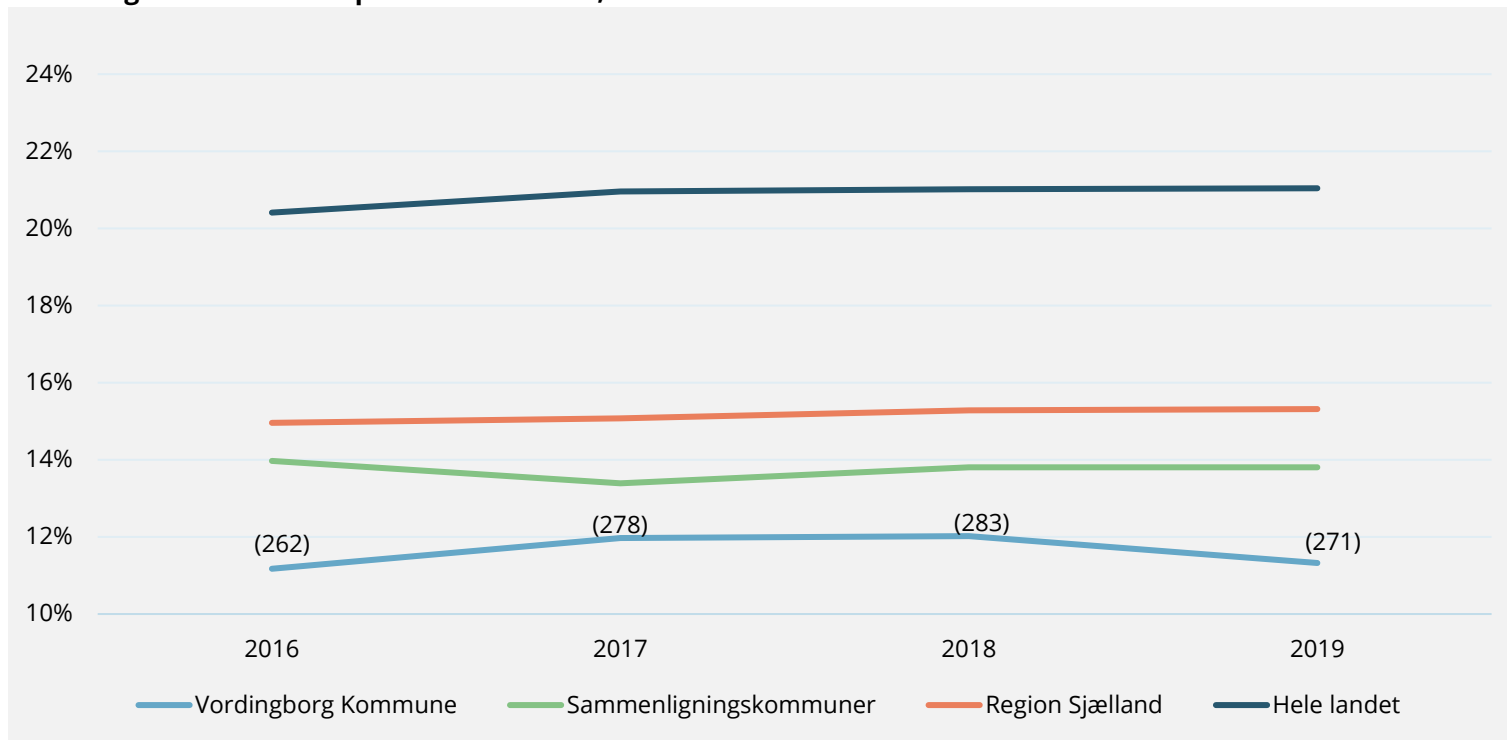
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Vordingborg Kommune har færre virksomheder med eksport end sammenligningskommunerne

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2016-19. Sammenlignet med de øvrige kommuner og resten af landet har Vordingborg Kommune en lav andel af eksportvirksomheder. I 2019 havde godt hver tiende virksomhed i Vordingborg Kommune eksport, mens det på landsplan var godt hver femte virksomhed. Andelen af eksportvirksomheder har i hele perioden ligget nogenlunde stabilt – både på kommunalt, regionalt og nationalt niveau. Den forholdsvis lave andel af eksportvirksomheder i Vordingborg Kommune skal ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur, som er domineret af servicesektoren og håndværk.

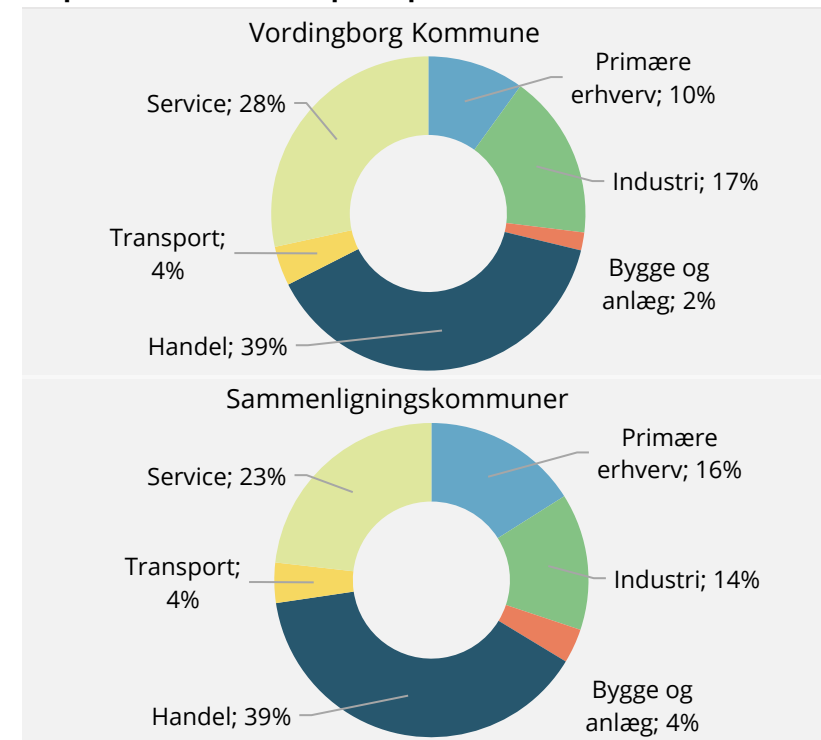
En forholdsvis stor andel af Vordingborg Kommunes eksportvirksomheder kommer da også fra servicesektoren, jf. figuren til højre. Sammen med handelssektoren tegner servicesektoren sig for hhv. 67 pct. og 62 pct. af eksportvirksomhederne i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne i 2019. Derudover kommer en betydelig andel af eksportvirksomhederne fra industrien og de primære erhverv.

Udvikling i andelen af eksportvirksomheder, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdsstedsniveau.

Eksportvirksomheder opdelt på hovedsektorer, 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Eksportværdien er markant lavere i Vordingborg Kommune end i resten af landet

Mens analysen på side 18 gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver tabellen nedenfor et billede af størrelsen af eksporten i de virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. I Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne er værdien fra virksomhedernes eksportaktiviteter markant lavere end på regions- og landsplan. Ifølge tabellen lå eksportværdien pr. virksomhed i 2016 og 2019 på omkring 6 mio. kr. i Vordingborg Kommune og de øvrige kommuner, mens den i regionen og hele landet lå på mellem 12 og 26 mio. kr.

Det lave eksportniveau i de sydsjællandske kommuner er bl.a. udtryk for, at industrien, hvor eksportværdien er høj, spiller en mindre rolle i kommunerne end i resten af landet. Dertil kommer, at eksportværdien pr. virksomhed i de forskellige hovedsektorer (især industri og transport) generelt er mindre i Vordingborg Kommune sammenlignet med regionen og hele landet. Det indikerer, at der er færre store eksportvirksomheder i Vordingborg Kommune end i resten af landet.

Eksportvirksomhederne i de sydsjællandske kommuner har heller ikke formået at øge eksporten i samme omfang som i resten af landet. Fra 2016-19 har eksportværdien været nogenlunde stabil i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne, mens den i regionen og i hele landet voksede med hhv. 13 pct. og 21 pct.

Udvikling i eksportværdi pr. eksporterende virksomhed (mio. kr. – løbende priser), 2016-19

	Eksport pr. virksomhed (mio. kr.) 2016	Eksport pr. virksomhed (mio. kr.) 2019	Ændring i eksport pr. virksomhed (pct.) 2016-19
Vordingborg Kommune	5,8	6,0	4%
Sammenligningskommuner	6,3	6,2	-1%
Region Sjælland	12,1	13,7	13%
Hele landet	21,5	26,1	21%

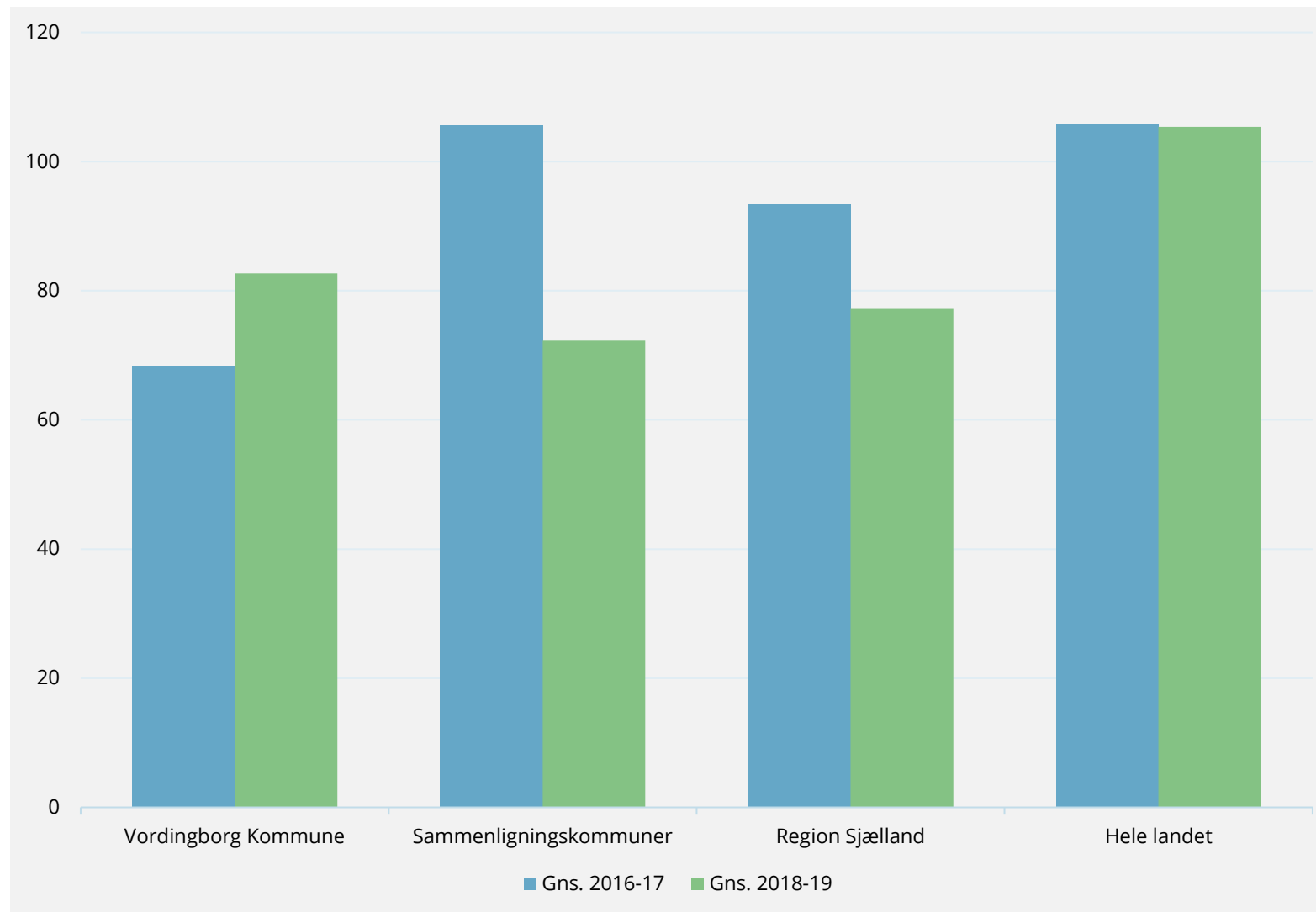
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Virksomheder med eksport er opgjort på baggrund af arbejdssteder. Eksportværdien er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket salget til indenlandske kunder.

Nettoinvesteringerne i Vordingborg Kommune er på niveau med regionsgennemsnittet

Virksomhedernes nettoinvesteringer pr. fuldtidsbeskæftiget (1.000 kr. – løbende priser), gennemsnit 2016-17 og 2018-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Nettoinvesteringer er opgjort som forskellen mellem tilgangen og afgang af investeringer i virksomhederne.

Figuren viser virksomhedernes nettoinvesteringer pr. fuldtidsbeskæftiget fra 2016-19 og tegner dermed et billede af, i hvor høj grad virksomhederne investerer i nyt udstyr og ny teknologi.

I 2018-19 var virksomhedernes nettoinvesteringer nogenlunde på niveau med hinanden i de sydsjællandske kommuner og regionen som helhed. På landsplan var investeringerne noget højere (105.000 kr.).

De forholdsvis lave nettoinvesteringer i Vordingborg Kommune er bl.a. udtryk for, at sektorer (fx bygge & anlæg), hvor der typisk foretages relativt få investeringer, fylder meget i kommunen sammenlignet med resten af landet.

Fra 2016-17 til 2018-19 voksede nettoinvesteringerne pr. fuldtidsbeskæftiget i Vordingborg Kommune fra 68.000 til 83.000 kr., mens de faldt i sammenligningskommunerne og i regionen. Udviklingen i Vordingborg Kommune skal ses i lyset af, at investeringer lå på et forholdsvis lavt niveau i 2016-17.

Den gennemsnitlige erhvervsindkomst er lavere i Vordingborg Kommune end i resten af landet

Tabellen neden for sammenligner borgernes erhvervsindkomst og tegner dermed et billede af velstandsniveauet blandt borgerne i Vordingborg Kommune holdt op mod sammenligningskommunerne og resten af landet.

Borgerne i Vordingborg Kommune har et relativt lavt indkomstniveau. Gennemsnitsindkomsten i Vordingborg Kommune var på 307.000 kr. i 2019. Det er noget lavere end i sammenligningskommunerne, regionen og på landsplan, hvor den gennemsnitlige indkomst lå på mellem 322.000 og 349.000 kr.

Siden 2016 er gennemsnitsindkomsten vokset nogenlunde lige meget (omkring 9 pct.) i Vordingborg Kommune, sammenligningskommunerne og regionen. På landsplan er indkomsten vokset ca. 10 pct.

Gennemsnitlig erhvervsindkomst for beskæftigede, 2019

	Gennemsnitlig erhvervsindkomst 2019 (1.000 kr.)	Ændring i erhvervsindkomst 2016-19
Vordingborg Kommune	307	9,3%
Sammenligningskommuner	322	9,1%
Region Sjælland	345	8,9%
Hele landet	349	9,9%

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra statistikbanken.dk.

Note: Erhvervsindkomsten omfatter løn, virksomhedsoverskud og AMB-pligtige honorarer. Den gennemsnitlige erhvervsindkomst er opgjort i forhold til personer med en erhvervsindkomst og i 2015-priser.

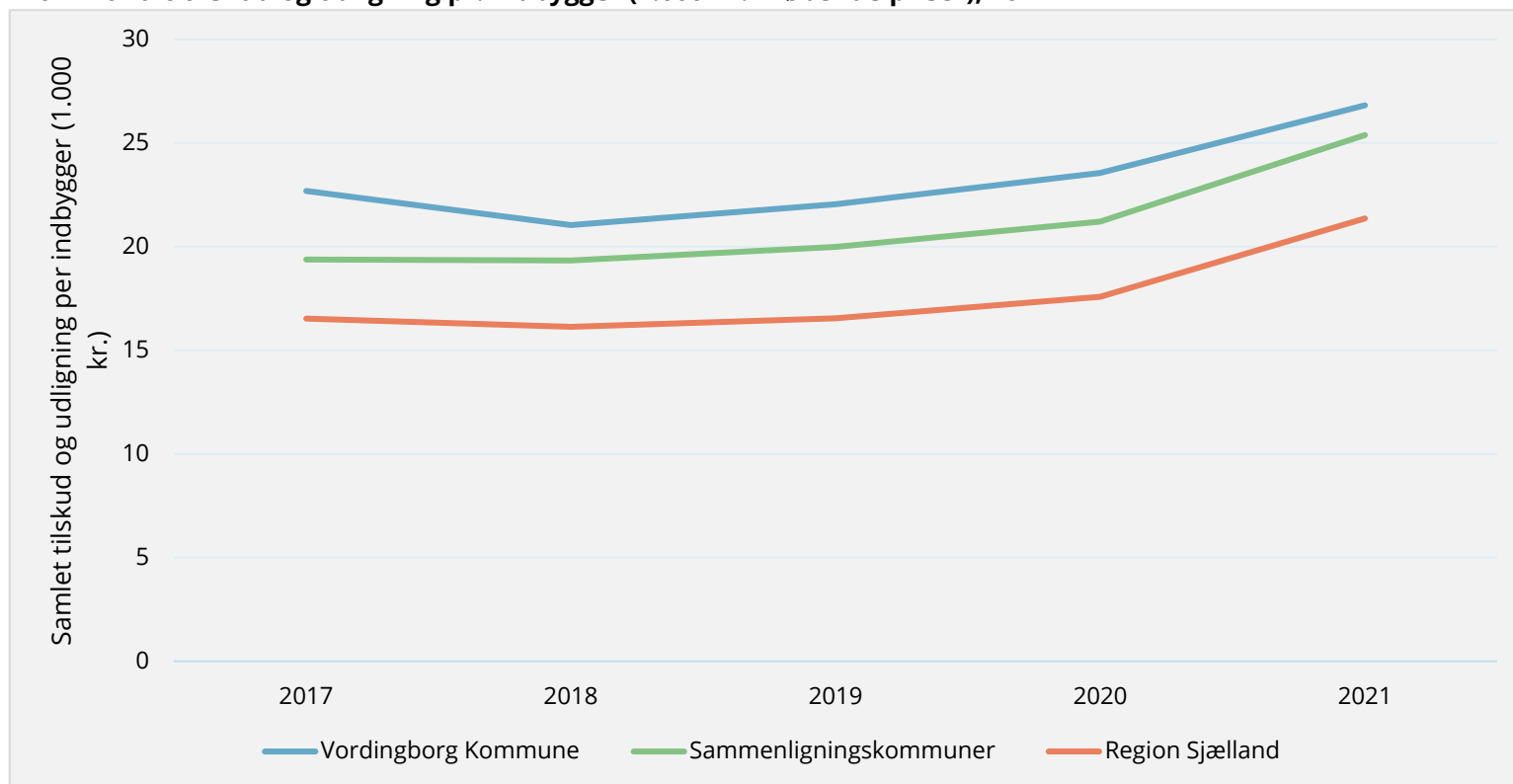

Vordingborg Kommune modtager mere i kommunale tilskud og udligning end nabokommunerne

Hvert år betaler landets velstillede kommuner et beløb til de mere trængte kommuner. Denne omfordeling sker gennem det kommunale tilskuds- og udligningssystem og skal sikre, at alle kommuner har mulighed for at tilbyde en nogenlunde ens service til borgerne. Vordingborg Kommune modtager flere midler fra det kommunale tilskuds- og udligningssystem end sammenligningskommunerne. I 2021 modtog Vordingborg Kommune 1,2 mia. kr. fra tilskuds- og udligningssystemet, hvilket svarer til knap 27.000 kr. pr. indbygger. Det er en anelse højere end i sammenligningskommunerne og regionsgennemsnittet, hvor det samlede beløb var hhv. ca. 25.000 og 21.000 kr. pr. indbygger.

I de seneste fem år er det beløb, Vordingborg Kommune modtager fra systemet, vokset med knap en femtedel fra ca. 23.000 kr. pr. indbygger i 2017 til 27.000 kr. pr. indbygger i 2021. Samme udvikling ses også for sammenligningskommunerne og i regionen. Udviklingen i Vordingborg Kommune er udtryk for, at Vordingborg Kommune samlet set modtager flere midler fra tilskuds- og udligningssystemet (1,0 mia. kr. i 2017 mod 1,2 mia. kr. i 2021) samtidig med, at indbyggertallet i kommunen er faldet.

Kommunalt tilskud og udligning pr. indbygger (1.000 kr. – løbende priser), 2017-21

En væsentlig del af kommunernes økonomi reguleres gennem det kommunale tilskuds- og udligningssystem.

- Tilskudssystemet er bygget op om en række forskellige tilskudsordninger, der blandt andet er målrettet børne- og ældreområdet.
- Udligningssystemet består af en række ordninger, der har til formål at flytte midler fra kommuner med god økonomi til kommuner med mindre god økonomi.

I 2021 blev reformen af udligningssystemet gennemført. Reformen betød blandt andet, at hovedstadsudligningsordningen blev erstattet af et udligningssystem, der er ens for alle landets kommuner.

Reformen betyder, at det ikke er muligt at sammenligne de beløb, som kommunerne har modtaget fra udligningssystemet i 2021 med de tidligere år.

Figuren viser derfor udviklingen i det samlede beløb, som kommunerne har modtaget fra det kommunale tilskuds- og udligningssystem i perioden 2017-21.

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra statistikbanken.dk og Indenrigs- og Boligministeriets publikationer "Tilskud og udligning for kommuner 2017-21".
Note: Opgørelsen omfatter både de beløb, som kommunerne modtager fra de forskellige tilskudspuljer, og den kommunale udligning.

4. Vækstvilkår i Vordingborg Kommune

Dette afsnit kigger nærmere på, hvordan de lokale vækstvilkår i Vordingborg Kommune har udviklet sig i de senere år. Vækstvilkårene er de lokale betingelser, virksomhederne har for at skabe gode erhvervspræstationer.

I afsnittet belyses vækstvilkårene dels ved hjælp af Dansk Industris seneste erhvervsklimamåling og dels ved en række objektive indikatorer, der er baseret på registerdata.

Det skal dog understreges, at hverken DI's måling eller de registerbaserede indikatorer belyser alle relevante vækstvilkår. Fx er der ikke data, der gør det muligt at sammenligne kvaliteten af iværksætterrådgivningen, lokale erhvervsnetværk og andre vigtige elementer i den lokale erhvervsfremmeindsats.

Afsnittet indledes med en gennemgang af, hvordan Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne klarer sig i DI's seneste måling, der dækker en række relevante lokale erhvervsvilkår.

Dernæst giver afsnittet, vha. de registerbaserede indikatorer, en vurdering af de vækstvilkår, der handler om adgang til kvalificeret arbejdskraft. Disse indikatorer omfatter:

- Uddannelsesniveaue i arbejdsstyrken samt blandt pendlere, til- og fraflyttere.
- Omfanget af udenlandsk arbejdskraft i de private virksomheder.
- Kommunernes befolkningsudvikling og pendlingsmønstre.
- Kvaliteten af kommunernes folkeskoler.

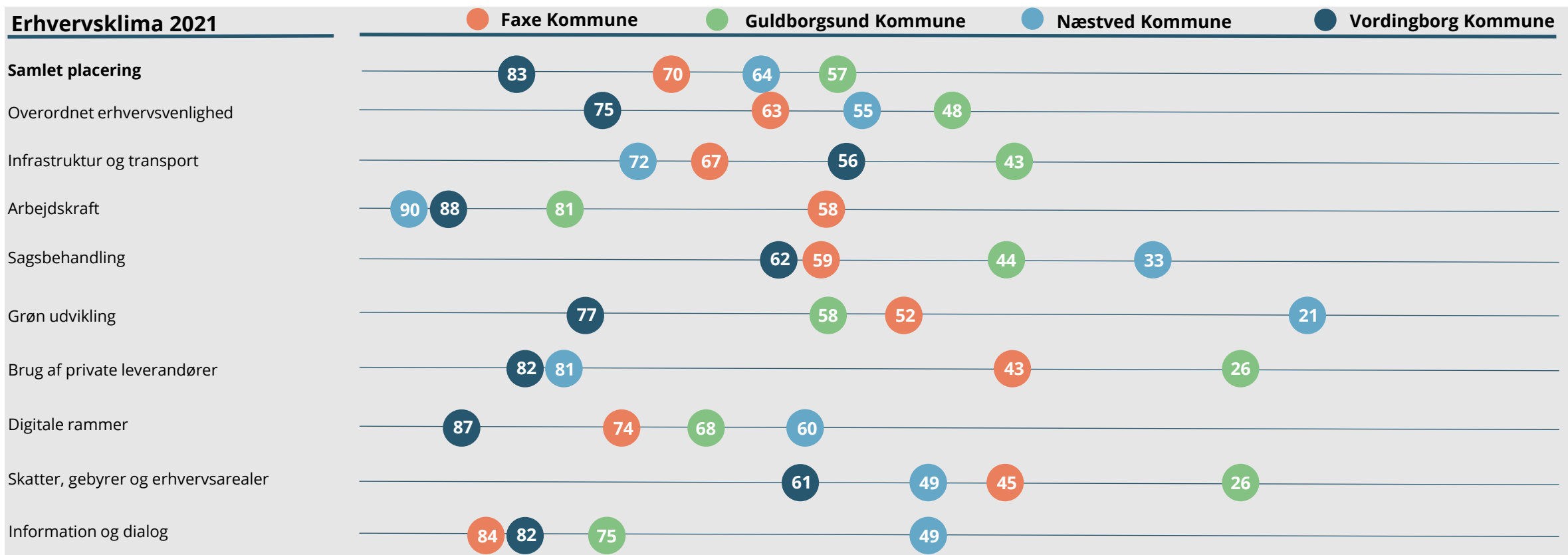
Afsnittet viser, at:

- Vordingborg Kommune er placeret som nummer 83 ud af 93 kommuner på DI's seneste måling. Det er særligt i forhold til virksomhedernes adgang til arbejdskraft og kommunens erhvervsrettede digitale services, at Vordingborg Kommune står svagt.
- To tredjedele af arbejdsstyrken i Vordingborg Kommune er enten faglært eller ufaglært, hvilket er noget højere end på landsplan. Omvendt er andelen med en lang videregående uddannelse markant lavere i Vordingborg Kommune end på landsplan.
- Godt 10 pct. af kommunens arbejdsstyrke deltog i voksen- og efteruddannelse i 2018-19. Det er en tilbagegang på 1,3 pct. point i forhold til 2016-17.
- Andelen med en mellemlang eller lang videregående uddannelse er højere blandt Vordingborg Kommunes indpendlere end blandt kommunens udpendlere. Dermed styrker pendlingen erhvervslivets adgang til disse uddannelsesgrupper.
- Der er en højere andel med en videregående uddannelse blandt Vordingborg Kommunes tilflyttere end blandt kommunens fraflyttere. Flyttemønstret bidrager dermed også til, at efterslæbet vedrørende højtuddannede mindskes.
- I 2019 udgjorde den udenlandske arbejdskraft ca. 7 pct. af den samlede private beskæftigelse i Vordingborg Kommune. På landsplan udgjorde den 11 pct.
- Karaktergennemsnittet ved folkeskolens 9. klasses afgangseksamen i kommunen er vokset siden 2016-17, men ligger stadig under landsgennemsnittet.

Benchmarking af det lokale erhvervsklima (DI's erhvervsklimamåling)

Lokale vækstvilkår vedrører mange forskellige forhold, der har betydning for tiltrækning af virksomheder, iværksætteri og de eksisterende virksomheders vækstbetingelser. Dansk Industri (DI) måler hvert år på *nogle* af disse vækstvilkår gennem et survey, som virksomhederne og kommunaldirektørerne svarer på, og udvalgte registerdata. Der er en betydelig usikkerhed knyttet til opgørelsesmetoden, men placeringerne giver en indikation af, om kommunens grundlæggende erhvervsvilkår er stærke, svage eller på et middelniveau.

DI's måling rangerer kommunerne på en række forskellige delområder og på et samlet indeks over kommunernes erhvervsklima. I den seneste måling indtager Vordingborg Kommune en placering som nummer 83 ud af 93 kommuner, hvilket er en fremgang på seks pladser i forhold til året før. Vordingborg Kommune ligger noget efter sammenligningskommunerne, hvor Guldborgsund Kommune er bedst placeret som nummer 57. Målingen indikerer, at der i Vordingborg Kommune især er et betydeligt potentiale for at styrke virksomhedernes adgang til arbejdskraft og kommunens erhvervsrettede digitale services.

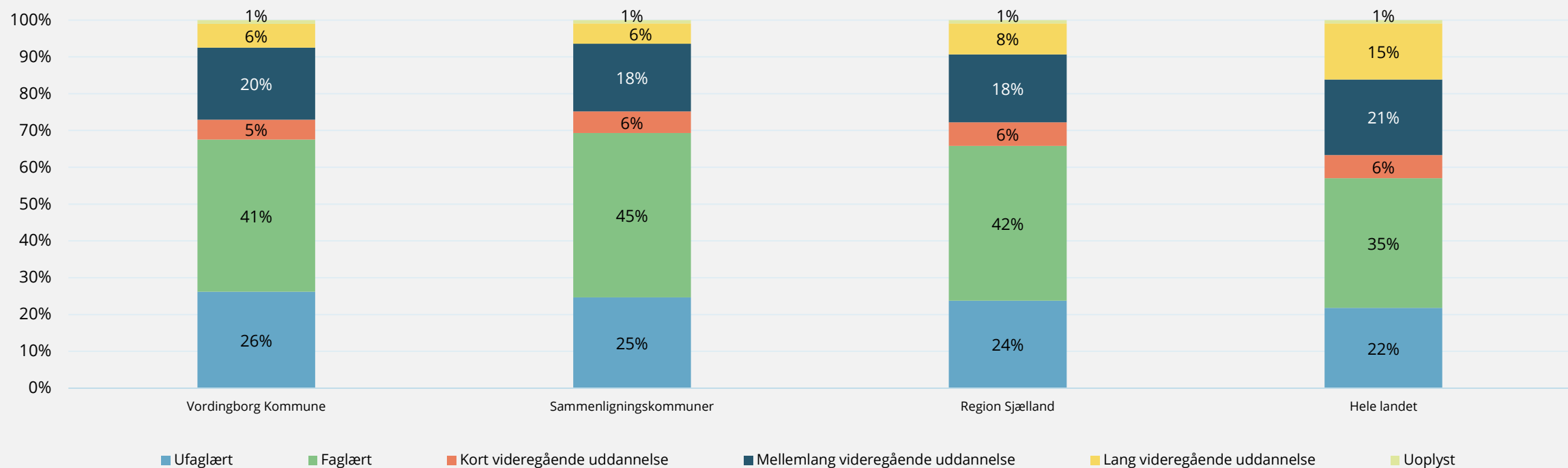
Kilde: DI's erhvervsklimamåling "Lokalt Erhvervsklima 2021". Note: Området uddannelse er udeladt af figuren, da det belyses efterfølgende. Note: Hvor IRIS Groups indeks i afsnit 3 måler de faktiske erhvervspræstationer, fokuserer DI's indeks på de faktorer, der har betydning for erhvervspræstationerne.

Stor andel ufaglærte og faglærte i Vordingborg Kommune

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har stor betydning for, hvilke erhverv kommunen kan tiltrække. Figuren nedenfor viser derfor arbejdsstyrken opdelt på uddannelsesniveau i Vordingborg Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Arbejdsstyrken i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne består i høj grad af faglærte og ufaglærte. Det fremgår af figuren, at faglærte og ufaglærte til sammen udgør hhv. 67 og 69 pct. i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne, mens andelen er 57 pct. på landsplan. Omvendt er andelen med en videregående uddannelse noget lavere i de sydsjællandske kommuner end på landsplan.

Arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveau, 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

Færre deltager i voksen- og efteruddannelse i Vordingborg Kommune

Nye kvalifikationer erhverves dog ikke alene gennem de formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen neden for giver et billede af, hvor stor en del af arbejdsstyrken der hvert år opkvalificeres gennem voksen- og efteruddannelse (VEU).

I 2016-17 lå deltagelsesgraden i VEU i Vordingborg Kommune på omkring 12 pct. og dermed på niveau med sammenligningskommunerne. Frem til 2018-19 er deltagelsesgraden i Vordingborg Kommune faldet med 1,3 pct. point, mens den har været stabil i sammenligningskommunerne og resten af landet. Det betyder, at deltagelsesgraden i VEU nu er lavere i Vordingborg Kommune end i sammenligningskommunerne.

Andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse, gennemsnit 2016-17 og 2018-19

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2016-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-19
Vordingborg Kommune	12,1%	10,8%
Sammenligningskommuner	11,7%	11,9%
Region Sjælland	11,4%	11,2%
Hele landet	11,6%	11,3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

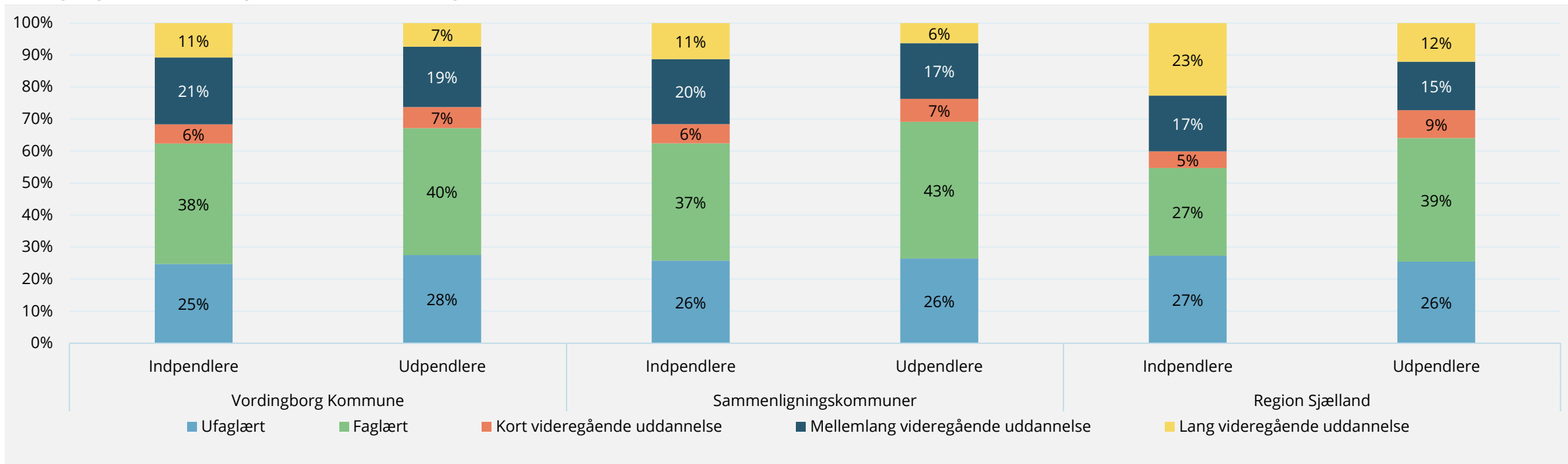
Flere med en videregående uddannelse pendler til Vordingborg Kommune

Virksomhedernes muligheder for at rekruttere kvalificerede medarbejdere afhænger ikke alene af arbejdsstyrken i virksomhedernes hjemkommune, men også af den arbejdskraft, der kan tiltrækkes fra de nærliggende kommuner. Fx kan et underskud af højtuddannede kompenseres gennem indpendling af højtuddannede. Figuren neden for viser derfor uddannelsessammensætningen for ind- og udpendlere i perioden 2016-19 i Vordingborg Kommune, sammenligningskommunerne og regionen under ét.

I Vordingborg Kommune er andelen med en mellemlang eller lang videregående uddannelse højere blandt indpendlerne end blandt udpendlerne. Forskellen er størst for personer med en lang videregående uddannelse. Samme billede gør sig gældende for sammenligningskommunerne og regionen under ét. Forskellene er størst på regionsniveau, hvor fx 40 pct. af indpendlerne har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens det samme gør kun gælder for 27 pct. af udpendlerne.

Pendlingsmønstrene viser, at ind- og udpendlerne er med til styrke erhvervslivets adgang til personer med en mellemlang eller lang videregående uddannelse i de sydsjællandske kommuner og Region Sjælland. Den afspejler også, at Region Sjællands kommuner er afhængige af at kunne tiltrække højtuddannede fra Region Hovedstaden, hvor andelen af højtuddannede er betydeligt højere.

Ind- og udpendlere fordelt på uddannelsesniveau, gennemsnit 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

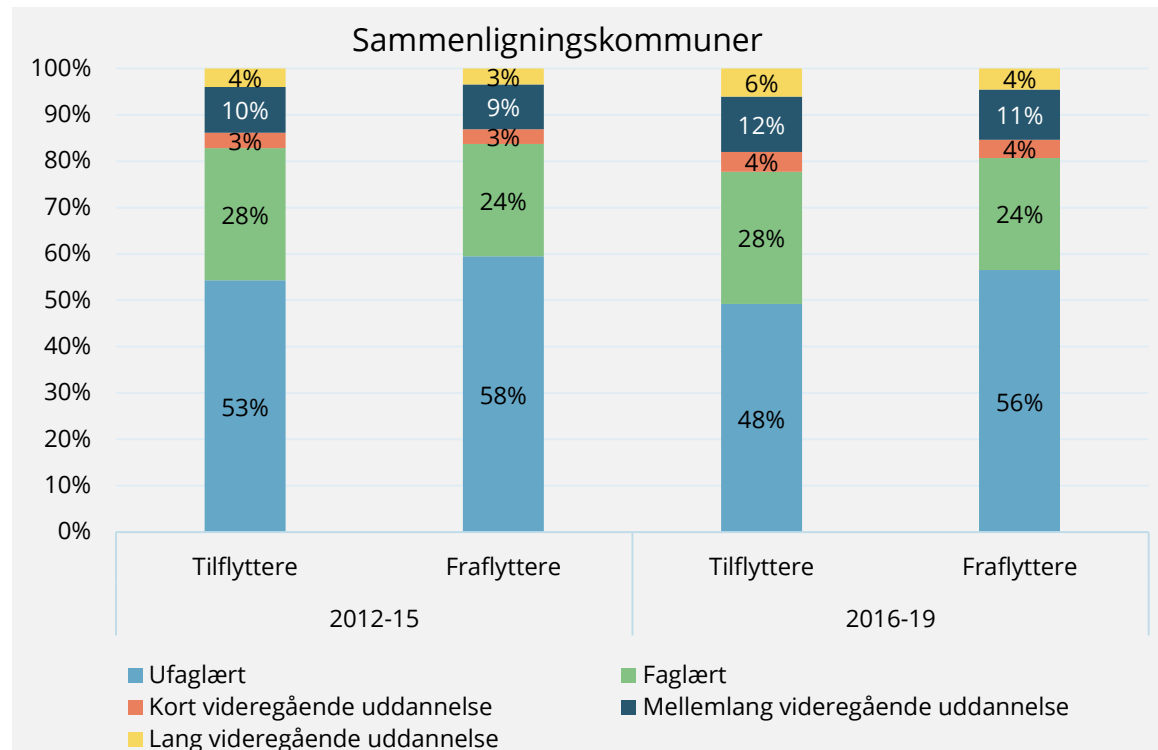
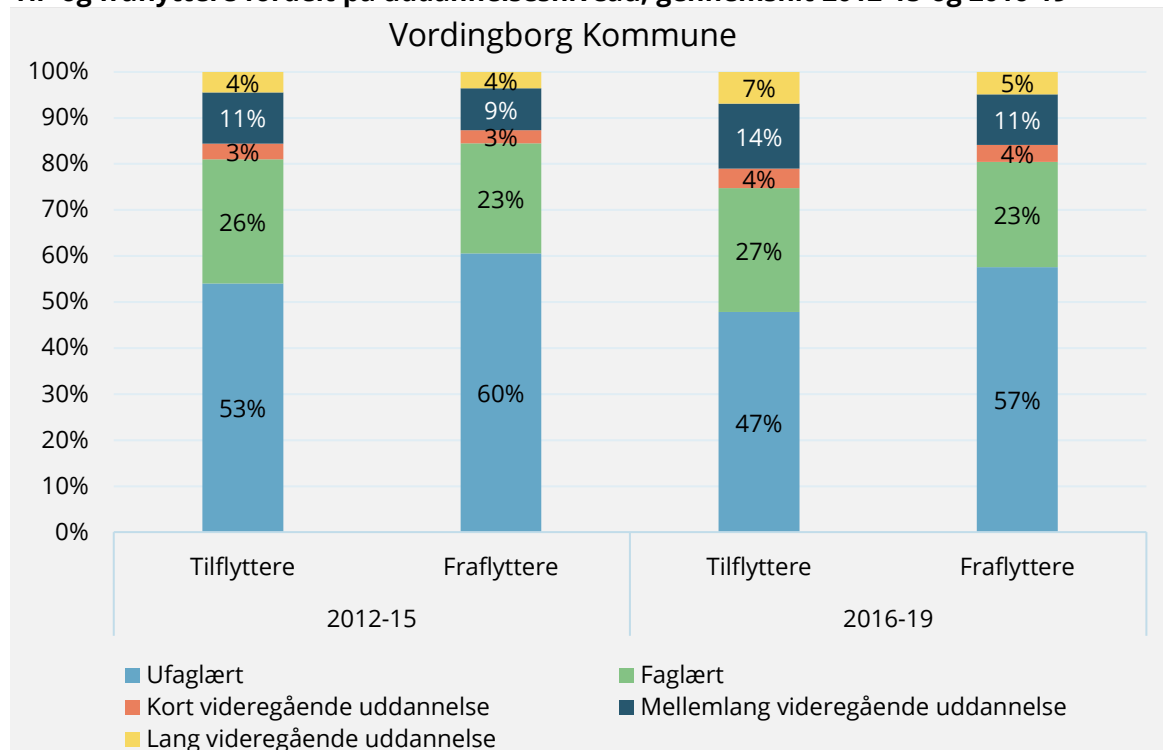
Flyttemønstret betyder nettotilgang af højtuddannede til Vordingborg Kommune

Uddannelsessammensætningen i Vordingborg Kommune påvirkes også af de personer, der flytter til og fra kommunen. Det er vigtigt, at kommunerne kan tiltrække og fastholde borgere med de kompetencer, som det lokale erhvervsliv har brug for. Figuren neden for viser udviklingen i uddannelsessammensætning blandt kommunernes til- og fraflyttere mellem 2012-19.

I Vordingborg Kommune er der en højere andel af personer med en mellemlang og lang videregående uddannelse, som flytter til kommunen, end som forlader kommunen. Siden 2012-15 er det lykkedes at tiltrække flere personer fra disse uddannelsesgrupper til Vordingborg Kommune. Det fremgår således, at andelen med en videregående uddannelse blandt tilflytterne er vokset fra 18 pct. til 25 pct. Samme udvikling ses blandt fraflytterne, hvor udviklingen dog har været mere afdæmpet. Andelen af fraflyttere med en videregående uddannelse er således vokset fra 16 pct. til 20 pct. Samlet bidrager flyttemønstret således til en fremgang i andelen af højtuddannede i Vordingborg Kommune.

Sammenligningskommunerne har været gennem en tilsvarende udvikling, men har dog mindre forskelle i profilen af til- og fraflyttere end i Vordingborg Kommune.

Til- og fraflyttere fordelt på uddannelsesniveau, gennemsnit 2012-15 og 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Opgjort for personer mellem 15 og 74 år. Uddannelsesniveau er opgjort på baggrund af personernes højest fuldførte uddannelse. Personer med uoplyst uddannelse er udeladt af figuren.

Lav andel af udenlandsk arbejdskraft i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for virksomhedernes mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Herudover kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder.

I Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne er andelen af udenlandske medarbejdere vokset de seneste år. Dermed følger kommunerne udviklingen på regions- og landsplan.

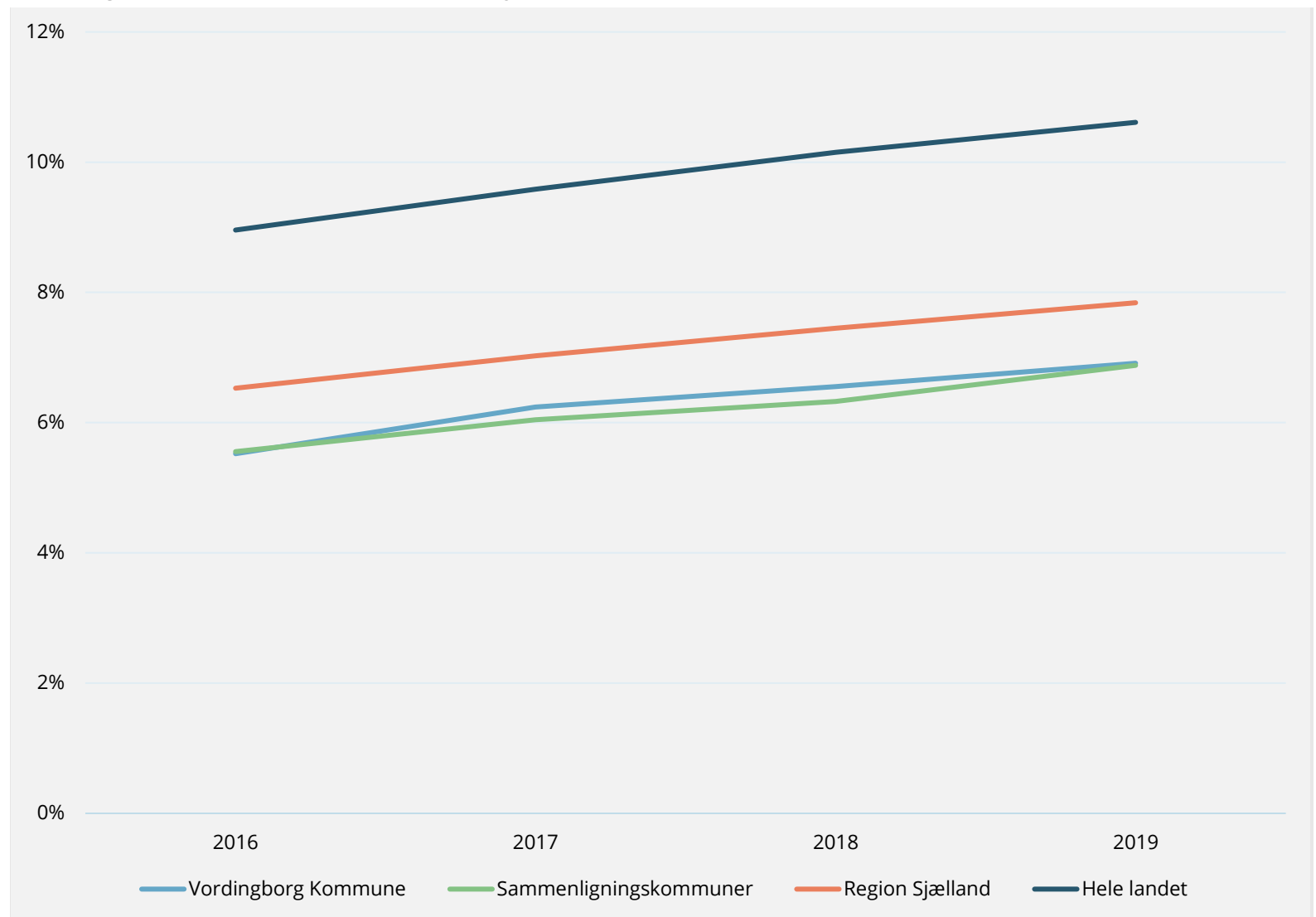
De udenlandske medarbejdere udgør en nogenlunde lige stor andel (ca. 7 pct. i 2019) i Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne.

På regions- og landsplan udgør de udenlandske medarbejdere en noget højere andel af den private beskæftigelse. I 2019 havde hhv. 8 pct. og 11 pct. af medarbejderne i Region Sjælland og hele landet udenlandsk baggrund.

En væsentlig del af forklaringen på forskellene er formentlig overvægten af lokale erhverv i Vordingborg Kommune og sammenligningskommuner. Disse erhverv gør i mindre grad brug af udenlandsk arbejdskraft end de internationalt orienterede erhverv.

En anden forklaring er, at udenlandsk arbejdskraft fylder mere i grænseregioner som Syddjylland og Hovedstaden, hvor udlændinge udgør en større andel af indpendlerne.

Udvikling i andelen af udenlandske medarbejdere, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

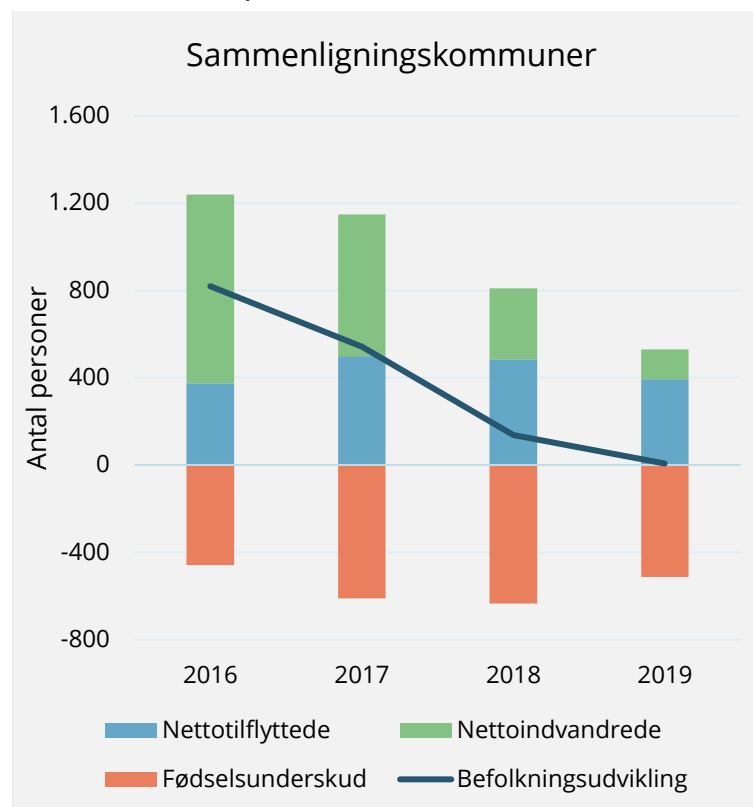
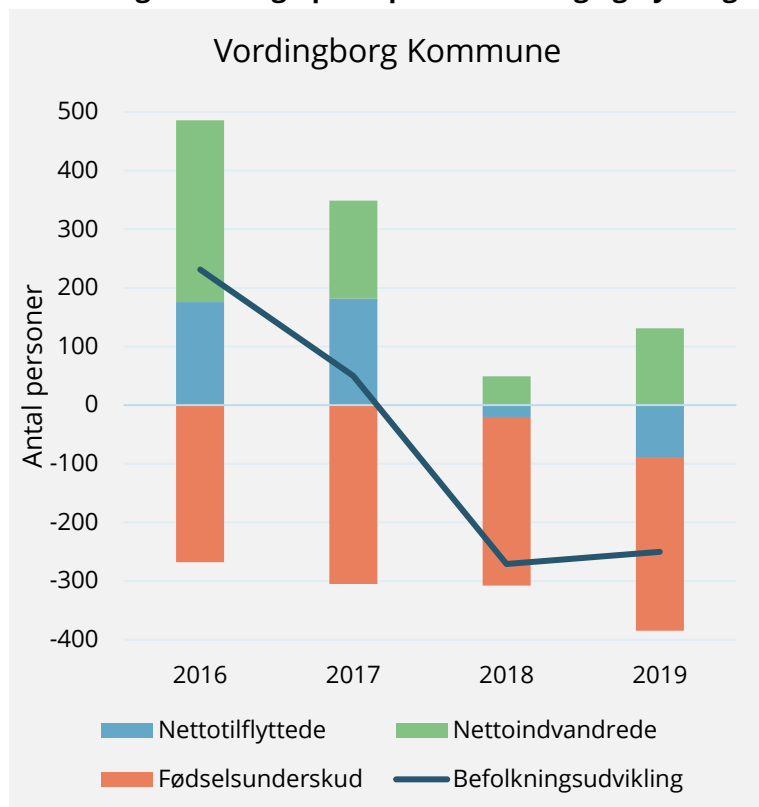
Note: Opgjort på baggrund af beskæftigede personer i private virksomheder. Udenlandske medarbejdere er opgjort som personer med udenlandsk statsborgerskab.

Øget fraflytning og stort fødselsunderskud

Befolkningsudviklingen i Vordingborg Kommune har været negativ de senere år. Den sorte optrukne kurve i figuren viser, at Vordingborg Kommunes befolkning voksede med 231 personer i 2016, men at dette tal allerede året efter var faldet til 50 personer. Tendensen fortsatte i 2018 og 2019, hvor Vordingborg Kommunes befolkning faldt med hhv. 271 og 250 personer. Denne udvikling er udtryk for, at Vordingborg Kommune havde en negativ nettotilflytning i 2018 og 2019 – dvs. at der flyttede flere folk fra kommunen, end der flyttede til kommunen. Samtidig har der været et betydeligt fødselsunderskud (døde fratrasket nyfødte) i hele perioden.

Befolkningstilvæksten i sammenligningskommunerne har været positiv, men aftagende i hele perioden. I 2016 var der således en samlet befolkningsfremgang i de tre kommuner på ca. 860 personer, mens fremgangen var faldet til syv personer i 2019.

Befolkningsudvikling opdelt på indvandring og flytning samt fødselsunderskud, 2016-19

Figuren viser befolkningsudviklingen i hhv. Vordingborg Kommune og sammenligningskommunerne.

Befolkningsudviklingen er angivet ved den mørke kurve, der viser forskellen mellem befolkningen i analyseåret og det foregående år. En positiv befolkningsudvikling angiver, at befolkningen er vokset i forhold til det foregående år, mens en negativ værdi angiver, at befolkningstallet er faldet.

Figuren viser også udviklingen i tre centrale faktorer, der samlet bestemmer befolkningsudviklingen:

- Nettotilflyttede (blå søjle) - antallet af personer, der flytter til kommunen i forhold til hvor mange, der vælger at fraflytte.
- Nettoindvandrede (grøn søjle) - antallet af personer fra udlandet, der vælger at bosætte sig i kommunen, i forhold til antallet af personer, der flytter til udlandet fra kommunen.
- Fødselsunderskud - antallet af fødsler i kommunen i forhold til antallet af dødsfald.

Summen af de tre søjler svarer til befolkningsudviklingen i et givent år.

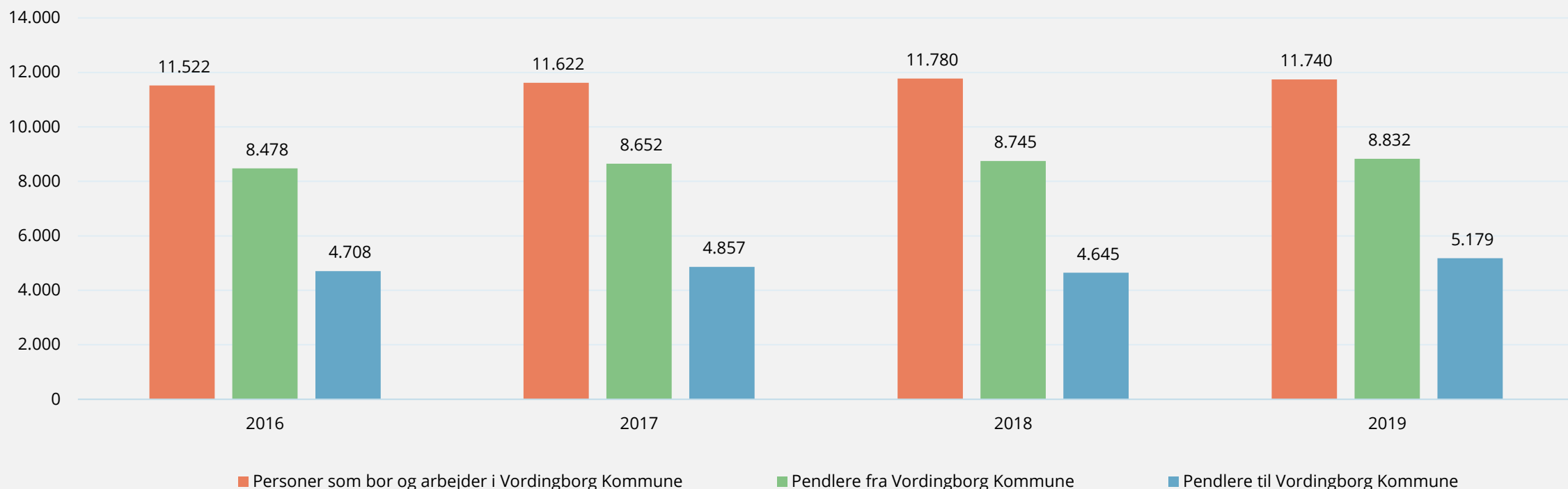
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra statistikbanken.dk.

Flere udpendlere end indpendlere

Figuren neden for giver et overblik over pendlingsmønsteret på arbejdsmarkedet, og hvor kommunens borgere arbejder. Omkring 20.500 af Vordingborg Kommunes borgere er i beskæftigelse. Heraf arbejder 11.700 i Vordingborg Kommune, mens 8.800 arbejder i andre kommuner. Figuren viser også, at Vordingborg Kommune har nettoudpendling. Der er langt flere, der pendler ud af kommunen, end borgere fra andre kommuner, der arbejder i Vordingborg Kommune. Det er naturligvis et udtryk for, at der er færre jobs i Vordingborg Kommune end personer i arbejdsstyrken.

Antallet af personer, der både bor og arbejder i Vordingborg Kommune, er vokset svagt. Figuren viser, at der i 2016 var 11.500 personer, der boede og arbejdede i Vordingborg Kommune. Dette tal var vokset til godt 11.700 i 2019. I samme periode er antallet af indpendlere og udpendlere også steget svagt. Opgjort som andel af arbejdsstyrken udgør personer, der bor og arbejder i Vordingborg Kommunen, en nogenlunde konstant andel.

Beskæftigede fordelt på pendlingsmønster i Vordingborg Kommune, 2016-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

Udgifterne til folkeskolen er vokset mest i Vordingborg Kommune

For det langsigtede kompetenceniveau, herunder andelen af borgere med en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse, er det vigtigt, at kvaliteten af grundskolen er i top.

En indikator er elevernes karakterniveau. I Vordingborg Kommune opnår eleverne et noget lavere karaktergennemsnit ved folkeskolens 9. klasses afgangseksamen end i landets øvrige kommuner. Vordingborg Kommune har dog, ligesom resten af regionen, formået at løfte gennemsnittet siden 2016-17, mens det på landsplan har ligget stabilt omkring 7,4.

Vordingborg Kommunes udgifter til folkeskolen ligger nogenlunde på niveau med niveauet i sammenligningskommunerne og resten af landet. Tabellen nedenfor viser, at Vordingborg Kommune brugte 80.600 kr. (pr. elev) på folkeskolen i 2019-20. Til sammenligning lå udgiftsniveauet i sammenligningskommunerne og på landsplan på 78.800 kr.

Tabellen viser også, at kommunerne generelt bruger flere penge på folkeskolerne end tidligere. Udviklingen har været mest markant i Vordingborg Kommune, hvor udgifterne til folkeskolen er vokset med godt 9 pct. I sammenligningskommuner og resten af landet er udgifterne vokset mellem 4-7 pct. Vordingborg Kommune har således over de senere år investeret i at gøre folkeskolen bedre.

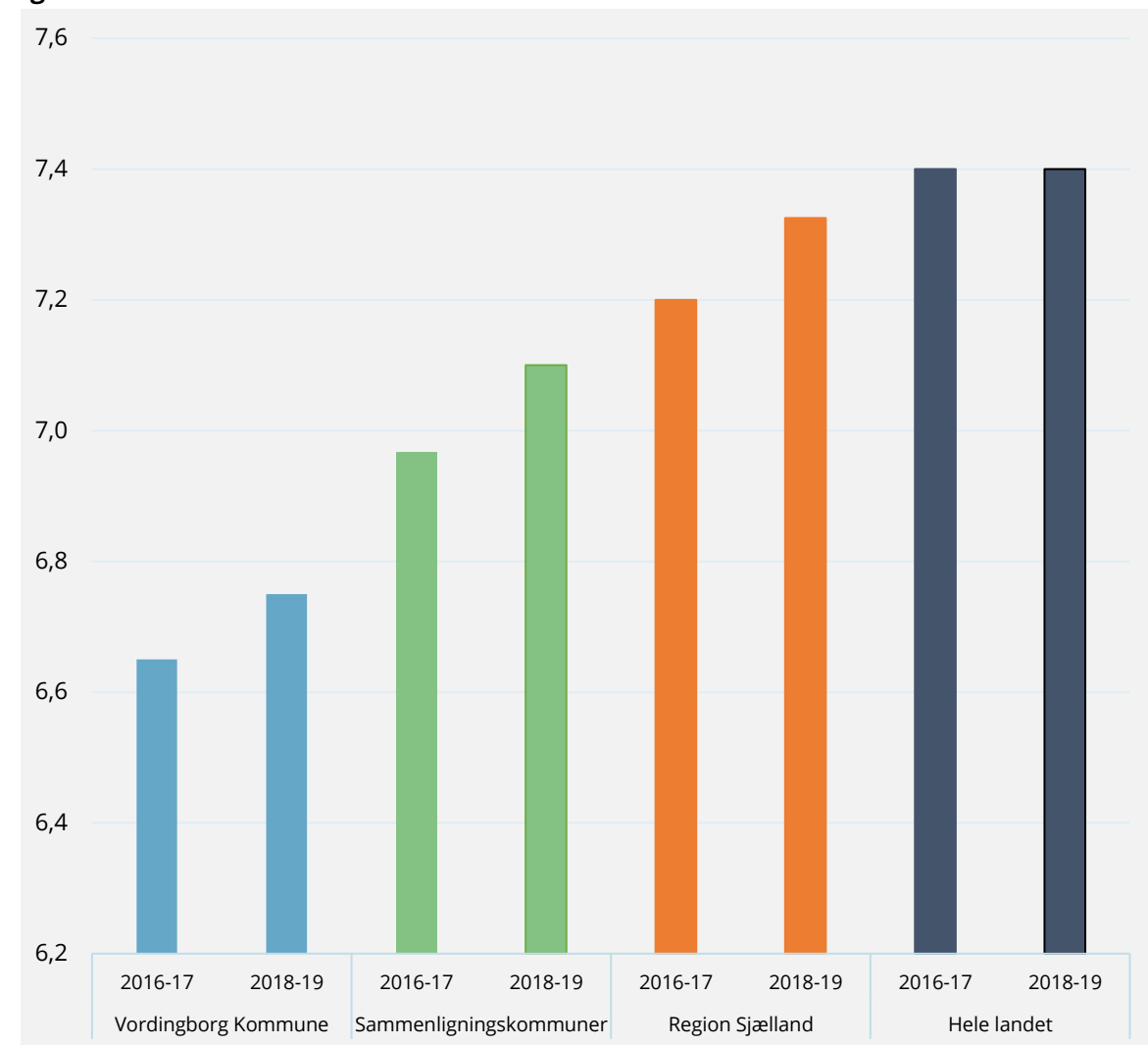
Udgifter til folkeskolen (1.000 kr. pr. elev), gennemsnit 2017-18 og 2019-20

Kommune	Udgifter til folkeskolen (1.000 kr. pr. elev) 2017-18	Udgifter til folkeskolen (1.000 kr. pr. elev) 2019-20
Vordingborg Kommune	73,7	80,6
Sammenligningskommuner	74,5	79,8
Region Sjælland	77,2	81,5
Hele landet	76,1	78,8

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra statistikbanken.dk.

Note: Udgifterne omfatter driftsudgifter til folke-, efter- og privatskoler samt skolefritidsordninger. Udgifterne er fratrasket kommunernes indtægter på området, fx refusion og brugerbetaling.

Karaktergennemsnit ved folkeskolens 9. klasses afgangseksamen, gennemsnit 2016-17 og 2018-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Note: Opgjort for normalklasser i folke- og efterskoler samt privat- og friskoler. Gennemsnittet er beregnet på baggrund af skoleår.

IRIS GROUP

CHRISTIANS BRYGGE 28, 1. SAL | DK-1559 KØBENHAVN V

IRISGROUP@IRISGROUP.DK | WWW.IRISGROUP.DK